

Abril 2003

**“Tenim a penes
el que tenim i prou: l’espai d’història
concreta que ens pertoca i un minúscul
territori per viure-la. Posem-nos
dempeus altra vegada i que se senti
la veu de tots, solemnement i clara.
Cridem qui som i que tothom ho escolti.
I, en acabat, que cadascú es vesteixi
com bonament li plagui, i via fora,
que tot està per fer i tot és possible”.**

Miquel Martí i Pol

Les Bases per a un Nou Estatut Nacional de Catalunya és la proposta que CiU presenta a la societat catalana, amb voluntat de debat i participació, i amb l'objectiu de definir les eines necessàries per construir una Catalunya sense límits on les persones siguin la principal prioritat.

ÍNDIX

---

1. Fonaments polítics i jurídics del nou estatut	5
2. Bases per al Nou Estatut.....	17
2.1 De la nació catalana.....	18
2.2 De la democràcia i l'estat de dret.....	21
2.3 Del projecte social de país	23
2.4 Dels drets i deures dels ciutadans i ciutadanes	25
2.5 Dels símbols de Catalunya.....	28
2.6 Del nou marc de relacions amb l'Estat.....	30
2.7 Dels poders públics	35
2.8 De la projecció exterior de Catalunya i la participació europea	46
2.9 De la llengua i la cultura	49
2.10 De l'educació	53
2.11 De la salut, les polítiques socials i la família	56
2.12 Del treball	60
2.13 De la seguretat	62
2.14 Del territori i el medi ambient.....	65
2.15 De les infraestructures	67
2.16 De l'ordenació de l'economia	69
2.17 De l'Administració de Justícia	75
2.18 Del dret civil.....	77
2.19 De la immigració.....	79
2.20 De la comunicació i les noves tecnologies.....	81
2.21 De les administracions públiques.....	85
2.22 Del finançament	89

1. Fonaments polítics i jurídics del nou estatut

1.1 Una eina al servei de les persones: un projecte de país

El catalanisme, al llarg del segle XX, ha esdevingut l'expressió política i democràtica que ha liderat a Catalunya el progrés social, el canvi i la renovació constant davant dels nous reptes i situacions emergents. Ara, a l'inici d'un nou segle, s'obra també una nova etapa que demana noves respostes, noves solucions i nous marcs de relacions.

Catalunya ha de poder continuar essent -preservant la seva identitat, la seva cultura i la seva llengua- alhora que ha de tenir l'ambició de situar-se entre els millors, entre els països més avançats en nivells de benestar i de progrés econòmic. És en aquest sentit que CiU planteja una Catalunya sense límits, sense més límits que els que vinguin determinats per les condicions d'un món i d'unes societats cada cop més interdependents i interconnectades. Un món, en altres paraules, de sobirania compartida.

El punt de partida és bo. S'ha construït un model propi de convivència i de pau, de progrés i de benestar, al mateix temps que s'ha pogut defensar la cultura, la llengua i la identitat catalanes. S'han pogut recuperar les institucions d'autogovern i s'ha pogut començar a exercir una notable autonomia política.

És sobre aquest fonament i sobre l'experiència viscuda en aquests últims 23 anys, però especialment sobre la necessitat de poder dur a terme un nou projecte de país per l'esdevenidor, que es formula la proposta d'un nou estatut nacional per a Catalunya.

No s'entén doncs com un objectiu per ell mateix. Ni tampoc s'entén com una mera reforma –bé i admetent que la tècnica jurídica serà la prevista pel marc constitucional i estatutari vigent– o una simple actualització o revisió. La proposta de nou estatut s'ha d'interpretar com un intent de superar el marc actual i respon a la voluntat de promoure un nou estatus polític i jurídic per a Catalunya, que permeti el seu desenvolupament futur al servei d'un ambiciós projecte col·lectiu i que basteixi un nou marc de relacions amb l'Estat espanyol, amb inclusió de la dimensió europea.

Finalment, aquesta és una proposta que neix amb vocació constructiva i positiva, alhora que amb la ferma, decidida i irrenunciable determinació de dur-la a terme. Això sí, tot incorporant la llavor del pacte i de l'entesa, en la millor tradició del catalanisme polític.

1.2 Una proposta democràtica i constitucional

Aquesta és una proposta política que la Constitució empara, en la mesura que reconeix el dret bàsic a la lliure i democràtica formulació de projectes polítics, amb l'única condició que siguin expressats de manera pacífica i respectant els drets i les llibertats fonamentals de les persones.

És en aquest sentit que aquesta proposta només es podrà veure limitada en el futur en funció de la legitimitat democràtica que obtingui, és a dir, d'acord amb la voluntat inicial expressada lliurement pel poble de Catalunya i, després, d'acord amb el reconeixement que la resta de l'Estat espanyol en pugui donar.

A més, és necessari recordar que el dret a l'autonomia -que la mateixa Constitució reconeix- troba el seu fonament en el consens polític aconseguit l'any 1978 per superar l'antic règim i donar lloc a un nou model d'Estat articulat sobre el principi democràtic i el reconeixement del dret a l'autogovern dels diferents pobles que l'integren. L'autonomia no es va assumir a la Constitució com un mer desig de descentralitzar l'Estat, sinó amb la clara i inequívoca voluntat política de reconèixer i de garantir l'autonomia de les nacionalitats històriques.

Aquesta voluntat és fruit d'un pacte polític d'abast ampli i es reflecteix en un tractament constitucional de l'autogovern que evidencia trets molt singulars respecte d'altres models. El mateix preàmbul de la Constitució parteix de la base objectiva que l'Estat l'integren diversos pobles, l'article 2 defineix l'autonomia com un dret d'aquests pobles i, per últim, diverses previsions constitucionals al·ludeixen als antecedents històrics de l'autogovern, tant pel que fa al seu procediment de constitució, com al seu contingut.

Aquesta lògica constitucional s'acaba de perfilar amb la remissió a una norma especial, l'Estatut, com a instrument que reconeix l'autonomia de forma particular i concreta per a cada territori. Tots aquests elements constitucionals configuren un model que s'assenta en dos principis bàsics: el reconeixement d'un dret a l'autonomia, del qual en són factor essencial les seves arrels històriques, i la seva concreció en el marc jurídic específic que significa un estatut particular. Ens trobem, per tant, davant una solució més pròpia d'un procés devolutiu, almenys pel que fa a les nacionalitats històriques, que no pas d'una organització territorial plantejada amb finalitat descentralitzadora.

Els trets singularitzadors de l'autogovern que s'acaben d'exposar s'enforteixen encara més quan observem el seu procés aplicatiu en l'Estatut. L'Estatut de Catalunya té el seu precedent en l'Estatut de 1932 i en el restabliment de la Generalitat provisional de 1977, que constitueixen els seus antecedents directes i, alhora, un reflex de la dimensió històrica de l'autogovern més propera en el temps. Però, a banda de destacar-ne aquest fet, l'Estatut vigent encarna de forma ben visible el caràcter transcendent de Catalunya per sobre del propi marc jurídic formal, en la mesura que el seu propi preàmbul legitima l'autogovern en la mateixa existència d'un poble i d'una identitat col·lectiva. Per mitjà de l'Estatut, el poble de Catalunya recobra les seves institucions d'autogovern i el mateix Estatut és l'expressió de la identitat nacional i col·lectiva de Catalunya.

Certament, l'Estatut ha permès el restabliment de les institucions pròpies d'autogovern i prendre des de Catalunya importants decisions en el marc de diverses i significatives competències legislatives i administratives. Però també és cert que han confluït diversos factors limitatius que avui obliguen a ser molt crítics sobre la forma en què l'Estat ha interpretat i aplicat l'Estatut.

De totes maneres, el pacte constitucional encara continua sent vàlid i cal aprofitar-ne totes les seves potencialitats. El desplegament de l'autonomia que s'ha produït fins ara no es pot considerar com una aplicació necessàriament obligada de la Constitució. Aquesta aplicació ha estat fruit d'una orientació política marcadament limitadora del potencial constitucional, que no és l'única possible ni, evidentment, la més favorable a un concepte ampli de l'autogovern territorial. Queda un espai important per aprofundir en una aplicació constitucional que permetria donar una nova dimensió a l'autogovern, tant pel que fa al seu contingut, com a la vertebració d'un Estat veritablement plurinacional, confirmant un nou context polític i jurídic dins el qual Catalunya ha de poder desenvolupar les seves aspiracions com a poble.

Aquest potencial constitueix, doncs, una base legítima i sòlida per reformular un nou estatus de Catalunya, aprofitant de manera especial el caràcter obert que té la Constitució pel que fa a l'autogovern. Cal subratllar en aquest sentit que la Constitució no determina directament el contingut i l'abast de l'autogovern territorial, sinó que estableix un mecanisme de remissió a l'Estatut, el qual realitza una veritable funció constitucional de desenvolupament i concreció de l'autogovern. Això dona un protagonisme fonamental a l'Estatut ja que és ell, en definitiva, el que reconeix i configura el mateix autogovern.

1.3 Un nou pacte per a l'autogovern de Catalunya

Aquesta proposta incorpora també, inclòs més enllà de la formulació d'un nou Estatut, un nou pacte polític per l'autogovern de Catalunya, fonamentat en tres pilars: el component de pacte que comporta el mateix procés de reforma, el reconeixement i l'actualització dels drets històrics i la utilització de les vies constitucionals previstes per incrementar la capacitat d'autogovern.

El component de pacte

L'elaboració d'un nou Estatut té una especial transcendència en el pla polític i jurídic pel component de pacte entre l'Estat i Catalunya que és inherent a ell.

Tot i que formalment l'Estatut és una llei orgànica de l'Estat, el seu valor material és més ampli, tal i com resulta del procediment establert per a la seva elaboració i reforma. Aquest procediment requereix un suport ampli del Parlament de Catalunya, una posterior negociació de la proposta a les Corts Generals i, per últim, la confirmació mitjançant referèndum del poble català. Tots aquests elements permeten considerar l'Estatut com una llei fruit d'un pacte, en el qual la posició de Catalunya —institucional i social— es presenta com una part diferenciada respecte de la resta de l'Estat. En conseqüència, l'elaboració d'un nou Estatut obre un escenari en el qual es pot tornar a expressar en tota la seva amplitud la voluntat de Catalunya per establir lliurement un nou marc de relacions amb l'Estat.

Aquest component de pacte no esgota els seus efectes en la definició d'un nou règim d'autogovern. L'Estatut, com a norma particular i constitutiva de l'autogovern, és al mateix temps element de garantia de la intangibilitat d'aquest. I ho és, pel propi pacte que expressa —que obliga a les dues parts a respectar-lo— i perquè la seva modificació no pot ser acordada, directa o indirectament, sense replantejar aquest pacte inicial.

Per últim, no hem d'oblidar que la singularitat que presenta l'Estatut com a instrument per al reconeixement de l'autogovern no és casual, sinó que reflecteix el component asimètric amb el qual la Constitució enfoca l'autogovern territorial. És aquí on adquireix tota la seva transcendència la referència als pobles d'Espanya i a les diverses llengües i cultures en el preàmbul de la Constitució o la diferenciació entre nacionalitats i regions que fa l'article 2. Aquests elements de diversitat poden tenir la màxima expressió en un règim d'autogovern que es construeix a partir d'un Estatut específic, que esdevé així l'instrument idoni per reconèixer i garantir, en les seves diverses vessants i projeccions, el caràcter nacional de Catalunya.

El reconeixement i l'actualització dels drets històrics

La condició de nacionalitat històrica permet aplicar a Catalunya la clàusula de reconeixement dels drets històrics que estableix la Constitució i que remet precisament a l'estatut la seva actualització. L'aplicació d'aquesta clàusula més enllà dels territoris històrics del País Basc i de Navarra, com és el cas d'Aragó, permet superar una lectura restrictiva en quant a l'àmbit de la seva aplicació. D'altra banda, hi ha una jurisprudència clara en el sentit que els drets històrics han de permetre un major aprofundiment i singularització de l'autogovern.

Vies complementàries d'increment de l'autogovern

De forma semblant en quant al resultat, l'Estatut pot eixamplar el seu nucli d'acció incorporant la transferència de competències estatals que permet l'article 150.2 de la Constitució. Tot i que aquesta transferència no pot quedar afectada per la concurrència de voluntats que implica la reforma de l'Estatut, res impedeix que pugui donar-se en el marc de l'Estatut —com a llei orgànica que és— reservant-se a l'Estat la facultat de recuperar les seves competències en el futur. Però malgrat això, no hi ha dubte que una solució com aquesta tindria l'efecte directe d'obrir un ventall de possibilitats extraordinari, amb el valor afegit d'incorporar-se a la renovació del pacte per l'autogovern que implica l'Estatut.

D'altra banda, el nou l'Estatut, com a nou pacte per a l'autogovern, també pot incorporar com a element addicional la modificació de les lleis orgàniques que desenvolupen una funció constitucional que incideix sobre la distribució de les competències o altres aspectes de l'autogovern (les lleis orgàniques del poder judicial, del Tribunal Constitucional, dels cossos i forces de seguretat, del finançament autonòmic, electoral general, entre d'altres). D'aquesta forma s'assegura un espai més gran d'aprofitament de l'autogovern, amb la reducció de límits que no deriven necessàriament de la Constitució.

1.4 Principis inspiradors per a un nou estatut

L'Estatut com a constitució de Catalunya

L'Estatut vigent és una norma que s'ocupa essencialment del règim de les competències i del disseny institucional propi de Catalunya. Tot i que aquests dos àmbits són els que corresponen més directament a la funció constitucional que els estatuts han de complir, això no impedeix la possibilitat de configurar un Estatut més ambiciós, que desenvolupi en tota la major extensió possible el paper de Constitució interna de Catalunya. L'autogovern no es pot reduir a una dimensió merament competencial, sobretot quan aquest autogovern s'exerceix en el marc d'una societat amb característiques nacionals.

Des d'aquesta perspectiva l'Estatut pot aprofundir en la vessant política i social, amb diverses projeccions. Una d'elles és la definició d'un estatus de ciutadania, amb la configuració de drets i deures i principis rectors específics, sens perjudici dels més generals previstos a la Constitució. Els trets singulars que defineixen la societat catalana també permeten incorporar-hi manifestacions de caràcter col·lectiu i simbòlic, coherents amb el caràcter plurinacional de l'Estat i amb les característiques nacionals de Catalunya.

Des del punt de vista orgànic, aquesta nova dimensió de l'Estatut també pot significar una major regulació del sistema institucional propi de Catalunya, la descentralització interna i el desenvolupament de l'autonomia local i del principi de subsidiarietat.

Reforçament del poder polític de Catalunya

La dimensió política de l'autogovern s'articula essencialment en la "qualitat" del poder que s'exerceix, que té la seva màxima expressió en la potestat d'elaborar i aprovar lleis, establint així polítiques pròpies. És precisament en aquest àmbit on s'evidencien importants dèficits, derivats sobretot de l'ús extensiu que s'ha donat a les lleis bàsiques estatals i a la presència del legislador estatal en sectors que inicialment haurien d'haver configurat espais d'exclusivitat en l'exercici de l'autogovern.

L'Estatut és la norma que desenvolupa i completa la Constitució i és precisament l'encarregada d'establir la distribució competencial. En conseqüència, és possible utilitzar una tècnica diferent d'atribució competencial, més concreta en el seu contingut i en les seves formulacions, que defineixi d'una manera més precisa i completa l'abast i el contingut dels títols competencials i, indirectament, també acoti les competències que la Constitució reserva a l'Estat.

Una major definició a l'Estatut dels títols competencials li donaria certament més complexitat com a norma, però tindria l'efecte capital de garantir de forma molt més eficaç el contingut de l'autogovern. Per fer-ho, s'ha de formular doncs un nou model d'Estatut, assumint que l'esquema tècnic que ens ofereix el vigent pot modificar-se sensiblement en la direcció apuntada.

L'increment de poder polític no queda reduït a aquesta única possibilitat. Cal tenir present que la jurisprudència constitucional ha admès que els Estatuts puguin singularitzar per a un determinat territori l'aplicació de les mateixes competències estatals, amb la qual cosa s'assumeix que tenen marge per modular les pròpies competències estatals. Per aquesta via, els estatuts també es presenten com a instruments dotats d'un espai important d'aplicació del marc constitucional de distribució de competències.

La dimensió estatal de la Generalitat i la bilateralitat

L'experiència aplicativa de l'Estatut posa de relleu dèficits importants en els mecanismes d'articulació entre l'Estat i Catalunya. L'actual Estatut té una dimensió essencialment competencial amb una escassa regulació dels elements que també permetrien atribuir a la Generalitat una funció estatal, mitjançant la seva participació activa en les institucions constitucionals i en la mateixa política estatal. No hem d'oblidar en aquest sentit que la Constitució i l'Estatut atribueixen al President de la Generalitat la representació ordinària de l'Estat a Catalunya, que és ja una manifestació d'aquesta dimensió.

Malgrat que en aquest terreny la Constitució posa alguns límits degut a la regulació força precisa de les institucions generals, existeix no obstant això un marge important perquè un nou Estatut contempli aquest camp i estableixi mecanismes directes o, en el seu cas, indirectes, de participació. Aquest espai és més gran quan es tracta de garantir la intervenció de la Generalitat en les decisions que han de continuar sent competència de l'Estat, però que poden tenir transcendència per a Catalunya. En aquest context poden definir-se diverses solucions participatives, de major o menor intensitat, que poden, a més, confluïr en un marc institucional de relacions bilaterals Estat-Generalitat.

En definitiva, el nou Estatut pot explorar totes aquestes vies obrint un camí fins ara poc desenvolupat, en el qual també s'hi poden incloure totes les conseqüències —fins ara poc o gens concretades— que deriven de la mateixa condició de representant ordinari de l'Estat que té atribuïda el President de la Generalitat.

Una administració més propera als ciutadans

Si abans hem destacat la importància del poder legislatiu per ressaltar el contingut polític de l'autogovern, no podem oblidar que aquest s'exerceix també mitjançant les funcions que realitza l'Administració que són, en definitiva, les que enllacen l'acció dels poders públics amb la ciutadania.

En aquest terreny l'experiència també demostra que no ha estat possible articular un sistema administratiu coherent i dependent en exclusiva de la Generalitat. Ans el contrari, es pot constatar com els mecanismes d'actuació directa de l'Estat a Catalunya s'han incrementat enlloc de reduir-se. Un nou Estatut pot capgirar

aquesta situació i convertir la Generalitat en l'Administració única a Catalunya, sens perjudici de les funcions que han de realitzar els municipis i les comarques en desenvolupament de la seva pròpia autonomia.

Els efectes d'una mesura com aquesta no es redueixen a l'increment del poder polític de la Generalitat, sinó que també signifiquen una major racionalització de les estructures administratives i transparència envers els ciutadans.

La solució de l'Administració única encara es pot acompanyar de dues altres opcions per potenciar aquests resultats. En primer lloc, el reconeixement a la Generalitat d'una competència àmplia i plena sobre l'organització territorial de Catalunya, que faci possible disposar d'un sistema administratiu propi i molt més coherent que l'actual. En segon lloc, l'adaptació de l'Administració de justícia al propi marc de l'autogovern de Catalunya; partint sempre de la garantia de la independència del poder judicial, les funcions jurisdiccionals es poden adaptar molt més a la realitat que representa Catalunya com a territori, i de forma semblant les estructures de govern de la justícia i les funcions administratives que en aquest àmbit s'han de produir.

En qualsevol cas i des d'una visió de servei públic és clar que el nou Estatut és una eina especialment útil per actuar a fons i en el sentit més ampli sobre les estructures administratives, ocasió que també es pot aprofitar per modernitzar-les i adaptar-les a les exigències que demanda la nostra societat.

La participació europea i la projecció exterior

En la mesura que la Convenció Europea que estudia la reforma institucional de la Unió està obertament parlant d'un projecte de Constitució europea, esdevé imprescindible assegurar que Catalunya disposi d'instruments per fer sentir la seva veu a Europa. Estem davant d'un veritable procés constituent que no pot veure's només des de la perspectiva dels Estats, ja que té importants conseqüències polítiques i jurídiques per als ens subestats.

La garantia de l'autogovern passa ineludiblement per l'existència de canals participatius, com una conseqüència lògica de l'afectació de les pròpies competències per part de les polítiques establertes per la Unió Europea. Malauradament i a diferència d'altres estats d'estructura federal, no ha estat possible fins ara articular a fons aquests mecanismes de participació, tot i que no hi ha cap impediment constitucional per fer-ho. Un nou Estatut és una ocasió perfecta per preveure'ls, ja que es disposaria del factor addicional de garantia i estabilitat que implica la norma estatutària.

Més enllà del context de la Unió Europea, també seria possible reconèixer dins l'Estatut una capacitat d'actuació de Catalunya en el pla internacional, amb fórmules que permetin garantir una acció exterior en els àmbits relacionats amb el seu autogovern. Aquesta projecció es podria accentuar encara més sobre els elements que singularitzen la identitat de Catalunya com a nació, mitjançant fórmules que garanteixin la seva presència en els fòrums internacionals relacionats amb la llengua i la cultura.

Un finançament estable i garantit

L'exercici de l'autogovern precisa dels recursos suficients per complir els objectius polítics i socials que deriven d'aquell i que són, en definitiva, els que estableix la pròpia societat catalana en base al principi representatiu i democràtic en què s'assenta el sistema institucional. S'estableix així una estreta vinculació

entre les demandes socials i l'actuació dels poders públics, de forma que resulta vital assegurar l'existència de fonts d'ingressos suficients per a satisfer-les.

Tot i que en aquest terreny s'han produït avenços significatius al llarg d'aquest primer període d'autonomia, és important destacar que l'Estatut vigent no estableix un règim plenament definit que garanteixi aquesta suficiència, ja que depèn de factors externs. Aquest nou Estatut supera l'actual situació donant estabilitat i garantia al finançament mitjançant una fórmula més definida que assegurï directament la disponibilitat dels propis recursos.

No hem d'oblidar que en aquest camp la Constitució no predetermina directament cap fórmula concreta, amb la qual cosa el paper de l'Estatut és crucial, ja que li permet dissenyar un model propi i específic per Catalunya, amb la possibilitat que la Generalitat pugui esdevenir l'administració tributària única a Catalunya, sens perjudici de les fórmules d'aportació que es puguin pactar amb l'Estat i que també s'incorporin a l'Estatut.

2. Bases per al Nou Estatut

NOTA METODOLÒGICA

En l'elaboració de les Bases que s'exposen a continuació, s'ha tingut en compte que hi ha preceptes de l'actual Estatut d'Autonomia que es mantindran vigents en el nou marc competencial i d'autogovern que constitueix el Nou Estatut Nacional de Catalunya.

2.1 De la nació catalana

Catalunya és una nació amb identitat pròpia, integrada per una comunitat de ciutadans i ciutadanes i un territori que comparteixen una història, una llengua, una cultura, unes institucions de govern i representació, un dret i una voluntat d'ésser.

La nació catalana d'ençà més de mil anys, amb excepció d'aquells períodes en els quals ha estat privada per la força dels seus drets, sempre ha manifestat i ha exercit la voluntat d'autogovernar-se.

El poble de Catalunya desitja deixar palesa la seva decisió de refermar el seu dret a ser i a decidir el seu futur en llibertat, sense cap altre límit que el respecte als valors humans essencials de la vida i la llibertat, la igualtat entre les persones i els pobles, el pluralisme, així com la democràcia i l'Estat de dret com a principis rectors de la seva forma d'organització política.

Per tot això, el poble català, en l'exercici de la seva sobirania, considera que ha arribat el moment de dotar-se d'una nova norma fonamental del seu autogovern, que estableixi els fonaments de la Catalunya del segle XXI i de l'esdevenidor.

El nou Estatut ha de permetre renovar el pacte de relació amb l'Estat Espanyol, amb el què Catalunya ha tingut una vinculació molt estreta en els darrers segles. Aquest nou marc ha de garantir que Catalunya gaudeixi d'un nivell d'autogovern que assegurï de manera plena la seva identitat nacional, la seva projecció externa i, en definitiva, el progrés social, cultural i econòmic de tots i cadascun dels seus ciutadans i ciutadanes.

Propostes

1. Caràcter nacional:

Catalunya és una nació amb una història, una llengua, una cultura, un dret, unes institucions de govern i representació comunes, un territori i una sobirania propis fonamentada en l'expressió lliure i democràtica de la voluntat dels seus ciutadans i ciutadanes de compartir un projecte col·lectiu d'ésser.

2. Llengua:

La llengua nacional i pròpia de Catalunya és el català.

3. Territori:

El territori de Catalunya és el comprès en les 41 comarques actuals, sens perjudici que, juntament amb la resta de comunitats de parla catalana, s'estableixi una nova delimitació dels països catalans. La capital de la nació catalana és la ciutat de Barcelona. La Val d'Aran, d'acord amb les seves característiques històriques i culturals, té un reconeixement específic i diferenciat.

4. Condició política:

Tenen la condició de catalans aquelles persones que resideixen a Catalunya, així com els membres de la comunitat catalana a l'exterior, amb independència del seu origen, condició o qualsevol altra circumstància personal. El reconeixement i les condicions per a l'exercici dels seus drets de participació política s'establiran mitjançant el corresponent marc legal.

5. Marc polític:

Catalunya gaudeix de les seves pròpies institucions d'autogovern i reconeix l'Estat Espanyol com el marc estatal d'organització política en el qual s'integra com a nació. Aquest reconeixement no suposa, però, la renúncia a l'exercici democràtic del dret inherent i irrenunciable a la lliure determinació dels pobles.

6. Projecció exterior:

Catalunya vol ser present a l'exterior amb personalitat pròpia, i reconeix la Unió Europea com el seu espai polític i geogràfic més immediat de referència, incorporant-ne els seus valors, els seus principis i les obligacions que en deriven de formar-ne part.

2.2 De la democràcia i l'estat de dret

Catalunya és una nació de tradició històrica i conviccions essencialment democràtiques. La seva organització política es fonamenta en els principis propis de l'Estat de dret i la democràcia, com a pilars d'ordenació de la vida pública i de reconeixement i garantia dels drets i llibertats individuals de tots els ciutadans i ciutadanes.

La nació catalana assumeix com a única forma de govern possible la que es regeix per la supremacia de les lleis i normes que emanen dels òrgans i institucions legítimes i representatives de la lliure voluntat del poble sobirà.

Catalunya es declara partícip i hereva dels valors propis de les societats europees democràtiques i de la tradició humanística que cerca la igualtat, la justícia i el benestar físic i espiritual de totes les persones, tant en la dimensió individual com col·lectiva.

Propostes

1. Principis d'organització política:

Catalunya és una nació que s'organitza políticament d'acord amb els principis de l'estat social, democràtic i de dret.

2. Drets històrics:

Catalunya és titular de drets històrics que emparen la proposta de Nou Estatut i que són reconeguts per la Constitució.

3. Drets individuals:

Catalunya es fonamenta en la concepció que tots els individus són titulars de drets inherents i irrenunciables a la seva condició humana en els quals rau la seva dignitat com a persones i, en conseqüència, assumeix els drets i llibertats de la Constitució, la Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte de Drets Econòmics, Socials i Culturals i el Pacte de Drets Civils i Polítics, aprovats per les Nacions Unides i la resta de tractats internacionals que reconeixen i garanteixen els drets i llibertats fonamentals de totes les persones.

4. Drets col·lectius:

Catalunya basa la seva existència en el dret col·lectiu de tot poble a conservar i promoure la seva identitat pròpia i, en conseqüència, subscriu el principi de lliure determinació recollit a la Carta de les Nacions Unides, al Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i al Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals, aprovats per les Nacions Unides, així com els principis de reconeixement, respecte i suport de les minories nacionals inclòs al Conveni Marc per la Protecció de les Minories Nacionals aprovat pel Consell d'Europa, i la resta de tractats internacionals que reconeixen i garanteixen els drets dels pobles.

2.3 Del projecte social de país

Catalunya té una vocació nacional de projecte col·lectiu de futur i, per tant, de model de país i de societat. Aquest situa el benestar de les persones com a objectiu suprem i principal.

El poble català aspira a un model social que es fonamenti en la pau, la cohesió social i la convivència. I per fer-ho possible cal una societat més justa i equitativa i més solidària que garanteixi de manera efectiva la igualtat entre les persones per a que puguin exercir el dret a la seva plena realització personal, familiar i com a ciutadans d'un país del qual se'n senten membres.

En el marc d'una economia de mercat, forma també part d'aquest projecte de futur l'objectiu d'assolir un progrés econòmic que faci compatible la generació de riquesa amb la solidaritat, la protecció del medi ambient i l'equilibri territorial de tota la nació. Finalment, l'accés a la cultura i a la participació democràtica esdevenen la base on se sustenta el progrés humà de tots els ciutadans i ciutadanes.

Propostes

1. Catalunya és una nació que es reconeix com a social i adopta el model d'estat del benestar. La qualitat de vida de les persones i el seu benestar són el principal objectiu del seu projecte com a país. L'educació, la salut, l'atenció social i la seguretat es constitueixen com a pilars bàsics.
2. Els principis de l'equitat, la justícia social i la igualtat d'oportunitats entre tots els ciutadans i ciutadanes constitueixen el referent de l'acció pública. Les institucions catalanes promouran de manera especial, en els diferents àmbits públics i socials, la igualtat de gènere per a que sigui real i efectiva.
3. La protecció i suport a les persones, la família i els grups amb més necessitats o desfavorits a més de guiar l'acció de govern són concebuts com veritables drets de contingut social.
4. Els poders públics vetllaran pel respecte i la promoció de totes les formes legítimes d'associació i participació de la societat civil, la qual coadjuvarà amb els primers per tal d'assolir els objectius col·lectius. Es garantirà i reconeixerà expressament la participació del tercer sector en la presa de decisions i en la prestació de serveis d'interès general.
5. Els principis anteriors han de ser assolits en un marc d'igualtat entre els ciutadans i ciutadanes i, per tant, des de l'equilibri del conjunt del territori que integra el país.
6. El progrés econòmic i la capacitat de generar riquesa ha de ser sostenible i s'ha de desenvolupar en el context d'una economia de lliure mercat, amb les limitacions de l'interès públic i la solidaritat, així com del respecte al medi ambient.
7. Es garanteix l'accés a la cultura i a la participació democràtica de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

2.4 Dels drets i deures dels ciutadans i ciutadanes

Catalunya es fonamenta en la concepció que tots els individus són titulars dels drets i llibertats inherents a la seva condició humana, en els quals també rau la seva dignitat com a persones.

Així mateix, Catalunya com a nació, tal com s'estableix a les bases primera, segona i tercera, s'organitza políticament d'acord amb els principis de l'estat social, democràtic i de dret i atorga la màxima importància al desenvolupament personal i col·lectiu i al benestar de la seva comunitat.

El Nou Estatut té per objectiu principal dotar al país d'una norma bàsica que permeti el seu desenvolupament social, econòmic i cultural en l'esdevenidor. Per fer-ho possible cal, a més d'establir nou marc d'autogovern i de relacions amb l'Estat, poder garantir de manera expressa a tots els ciutadans i ciutadanes els drets i deures que configuren la seva condició de catalans.

Propostes

1. El Parlament, d'acord amb els principis i drets recollits a l'Estatut, i com a complement dels reconeguts a la constitució, aprovarà una *Carta de drets i deures dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya*. Aquest marc orientarà l'acció dels poders públics i, entre d'altres, hi constaran:

Drets

- el dret a l'educació, el coneixement i l'accés al servei públic d'ensenyament en les seves diverses modalitats.
- el dret a desenvolupar-se professionalment i accedir als serveis públics d'ocupació i formació ocupacional.
- el dret a la sanitat amb accés universal i personalitzada.
- el dret a establir voluntats anticipades en relació a la pròpia salut.
- el dret a rebre suport per a constituir una família. Es reconeixerà el necessari foment i suport a les famílies, la conciliació de la vida laboral i familiar, mesures de suport per atendre a les càrregues familiars i per potenciar el paper dinàmic de la família com a element de benestar i de desenvolupament personal i col·lectiu.
- el dret al lleure, la cultura i el desenvolupament personal.
- el dret a l'accés a les noves tecnologies i a la societat de la informació.
- el dret a rebre prestacions públiques per a les persones amb necessitats (infants, persones grans, persones amb discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, entre d'altres).
- el dret a rebre suport per poder tenir accés a l'habitatge, amb especial preferència dels joves.
- el dret a la seguretat personal, en relació a les persones i llurs béns.
- el dret a la informació en matèria de comerç i consum, en especial pel que fa a la protecció de la salut.
- el dret a la participació ciutadana, de forma individual o col·lectiva, en els afers públics, amb el reconeixement exprés de la participació del tercer sector en la presa de decisions i en la prestació de serveis d'interès general.
- el dret a gaudir del patrimoni cultural i lingüístic del país.
- el dret a gaudir del patrimoni natural del país, amb especial reconeixement dels paisatges com a components essencials de l'entorn de la gent i expressió de la diversitat de llur patrimoni.
- el dret a gaudir d'unes condicions mediambientals saludables.
- el dret a rebre prestacions públiques equivalents amb independència del lloc de residència.
- el dret a trobar una societat d'acollida a la qual integrar-se en condicions d'igualtat.

- el dret a una regulació basada en el dret civil català d'acord amb les noves demandes socials.

Deures

- el deure cívic de respecte a les iniciatives d'interès públic o que aportin valor social.
- el deure cívic de respecte a les persones amb necessitats (infants, persones grans, persones amb discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, entre d'altres).
- el deure cívic de contribuir al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb un sistema tributari just.
- el deure de respecte a les institucions i símbols que configuren la identitat pròpia de Catalunya.
- el deure cívic de respecte al patrimoni cultural i natural del país.
- el deure cívic de respecte a la família, en les seves diverses modalitats.
- el deure cívic de suport i sosteniment a les persones dependents.
- el deure cívic d'educar als fills.
- el deure cívic del consum responsable i respecte al medi ambient.
- el deure dels nouvinguts d'integrar-se a la societat d'acollida i de respecte i ajut d'aquesta envers els primers.

2.5 Dels símbols de Catalunya

Catalunya com a nació amb una tradició històrica mil·lenària té els seus propis símbols que configuren i formen part de la seva identitat. Cal garantir la seva presència pública i institucional i han de ser respectats pels ciutadans i ciutadanes així com per part de les institucions catalanes i de l'Estat.

El nou Estatut els recull i els atorga el reconeixement de patrimoni col·lectiu del poble de Catalunya.

Propostes

1. La bandera nacional de Catalunya és la històrica de les quatre barres vermelles en fons groc. Aquesta tindrà una posició de preeminència institucional en l'àmbit territorial de Catalunya.
2. L'11 de setembre és la diada nacional de Catalunya. L'11 de setembre commemora els fets de l'any 1714 i és símbol i recordatori de la identitat pròpia de Catalunya com a nació i la seva voluntat d'autogovernar-se i de projectar-se vers el futur com a país.
3. L'himne nacional de Catalunya és *Els Segadors*.
4. La llengua pròpia de Catalunya és el català, i en conseqüència tindrà un caràcter general d'us preminent a nivell institucional. Els ciutadans i ciutadanes tindran dret a obtenir tot tipus de documentació oficial en català (passaports, carnet de conduir, document d'identitat, entre d'altres).
5. El català i els símbols de Catalunya seran presents arreu del territori de Catalunya inclòs en les institucions, béns i símbols de titularitat estatal (identificació de vies de comunicació, matrícules de vehicles, entre d'altres).
6. Catalunya té dret a projectar-se a l'exterior com a nació amb identitat pròpia. Per això, en el text del nou Estatut es preveuen els mecanismes de presència i participació de la Generalitat en àmbits i organitzacions europees i internacionals (UNESCO per exemple).

7. Catalunya té dret a ser present en l'àmbit de l'esport a nivell internacional mitjançant seleccions pròpies en les competicions oficials.

2.6 Del nou marc de relacions amb l'Estat

Un dels principals objectius del nou Estatut nacional resideix en la revisió i renovació del pacte de relacions de Catalunya amb l'Estat Espanyol, marc estatal d'organització política en el qual Catalunya s'integra com a nació.

El nou marc de relacions ha de garantir el reconeixement de la identitat pròpia de Catalunya, l'exercici del seu dret a l'autogovern i el ple i efectiu exercici del seu àmbit competencial, la seva projecció externa, l'assoliment del progrés cultural, social i econòmic dels seus ciutadans i ciutadanes, i en definitiva, la seva existència i creixement en l'esdevenidor.

Això només serà possible si s'assumeixen i es fan efectius els principis de respecte mutu, lleialtat recíproca, cooperació i solidaritat.

Propostes

- **Comissió bilateral per a la participació de la Generalitat en àmbits de competència estatal**

1. Crear una comissió bilateral Estat-Generalitat, de composició paritària, que atorgui a la Generalitat la capacitat d'intervenir i participar en aquelles decisions de competència estatal que puguin afectar a l'autogovern de Catalunya. Correspon a aquesta Comissió assegurar la participació de la Generalitat com a mínim en:
  - a) L'elaboració dels projectes normatius estatals que afectin les competències de la Generalitat, especialment en relació a les normes bàsiques, orgàniques i altres delimitatives de competències.
  - b) La planificació, l'elaboració i el seguiment de les polítiques econòmiques generals que afecten Catalunya, i sobre les decisions estatals que afecten els mercats energètics i el sistema financer.
  - c) La definició de la política general sobre recerca i innovació tecnològica i la seva coordinació i gestió integrada amb la Generalitat.
  - d) La planificació de les infraestructures de competència estatal.
  - e) L'aplicació a Catalunya dels ajuts i subvencions de l'Estat i dels comunitaris que excepcionalment hagin de ser gestionats de manera centralitzada.
  - f) El seguiment permanent de la política europea i la coordinació de les actuacions exteriors de l'Estat que afectin competències de la Generalitat.
  - g) La política d'immigració, especialment pel que fa als criteris de fixació del contingent de treballadors estrangers i la seva distribució geogràfica en funció de les demandes específiques de la integració a Catalunya.
  - h) L'adopció de mesures generals sobre fiscalitat, mercat laboral i sistema de pensions.
  - i) La política relativa als mitjans de comunicació de titularitat estatal i sobre les telecomunicacions.

3. Articular aquesta participació com un marc de cooperació activa per assolir acords i determinar línies d'actuació.
  4. Constituir la comissió com el marc general i permanent de col·laboració Generalitat-Estat als efectes d'informació, de coordinació de les polítiques públiques respectives i de prevenció dels conflictes competencials.
  5. Entendre la creació d'aquesta comissió sens perjudici dels altres organismes mixtos més específics previstos a l'Estatut o que es puguin crear d'acord amb aquestes propostes de nou Estatut.
  6. En el marc d'aquesta comissió es designaran els representants de la Generalitat en els organismes econòmics, les institucions financeres i les empreses de l'Estat que actuen a Catalunya i que per la seva naturalesa no siguin objecte de traspàs.
  7. Preveure les normes bàsiques de la composició, l'organització i les funcions de l'esmentada comissió bilateral. En tot cas, es garantirà la capacitat de la Generalitat per convocar-la.
- **Administració única**
    1. Correspon a la Generalitat ser l'administració ordinària a Catalunya. Aquesta, com a administració única, assumirà les funcions executives que l'Estat exerceix a Catalunya, d'acord amb les competències atribuïdes pel nou estatut i, si s'escau, per transferència de l'article 150.2 de la Constitució.
  - **Participació en institucions constitucionals de l'Estat**
    1. Preveure un procediment mitjançant el qual la Generalitat participi en la designació dels magistrats del Tribunal Constitucional.
Així mateix, en l'àmbit del Tribunal Constitucional, cal eliminar la possibilitat que el Govern pugui demanar la suspensió de la vigència de les lleis de Catalunya en el cas d'interposició d'un recurs d'inconstitucionalitat.
    2. Preveure la territorialització del Consell General de Poder Judicial i, en conseqüència, la capacitat de la Generalitat de participar en l'elecció d'aquells que corresponguin a Catalunya.
    3. En relació al Defensor de Poble i al Tribunal de Comptes, preveure que les funcions d'aquests a Catalunya, en la majoria dels casos, es duguin a terme a Catalunya mitjançant el Síndic de Greuges i la Sindicatura de Comptes.
  - **Relacions de cooperació amb altres comunitats autònomes i amb l'Estat**
    1. Reinterpretació del concepte d'interès general per tal limitar-lo a aquells supòsits en els quals l'àmbit territorial d'afectació sigui el conjunt de l'Estat. D'aquesta manera Catalunya ha de tenir capacitat d'establir convenis i acords, en l'àmbit de les seves competències de l'autogovern, amb d'altres comunitats autònomes d'acord amb el principi de relacions intercomunitàries.
    2. Reformar el procediment de comunicació i autorització de convenis i acords de cooperació entre comunitats autònomes. En aquest sentit, cal atorgar a la Generalitat la capacitat de signar convenis i acords amb d'altres comunitats sense la necessària autorització de l'Estat quan aquests facin referència a l'àmbit competencial o d'autogovern de la Generalitat.

3. Finalment, preveure una menció expressa a la facultat de la Generalitat de signar convenis, acords o d'establir relacions privilegiades de manera preferent amb les comunitats de parla catalana, amb motiu de la tradició històrica de la Corona d'Aragó i els interessos comuns presents i de futur.

- **Procediment d'aplicació del nou marc estatutari**

Per tal d'aplicar les previsions del nou Estatut, s'establirà un procediment de traspàs de serveis que permeti assumir a la Generalitat els mitjans necessaris per exercir les noves competències. Així mateix, també s'establirà una clàusula de lleialtat i respecte per part de l'Estat sobre el marc polític i jurídic resultant del nou pacte per l'autogovern.

2.7 Dels poders públics

Les institucions pròpies de Catalunya constitueixen la seva més alta representació, així com el símbol secular de la seva històrica voluntat de ser i d'autogovernar-se. Les seves relacions estan presidides pels principis de cooperació i col·laboració institucional.

Igualment, s'ha de garantir l'accés dels ciutadans a les institucions que el representen, a l'exercici davant d'elles del seu dret a la informació i a la petició, i a la participació en els assumptes públics.

Propostes

- **El Parlament de Catalunya**

El Parlament de Catalunya representa el poble de Catalunya i és el dipositari de la seva sobirania. És la institució central de la deliberació, del diàleg i del debat polític. Exerceix les funcions legislatives i de control i impuls del Govern. El Parlament es constituït per una Cambra única formada per un mínim de 100 diputats i un màxim de 150, que són elegits per un mandat de quatre anys, mitjançant sufragi universal lliure, directe i secret d'acord amb allò que determina la llei electoral de Catalunya, que en tot cas haurà de garantir una adequada representació dels territoris de Catalunya.

Són electors i elegibles els ciutadans majors de 18 anys, que gaudeixen de la condició política de catalans, d'acord amb el que estableix l'Estatut i reuneixin les condicions que determina la llei electoral.

El Parlament gaudeix d'autonomia organitzativa, administrativa, financera i disciplinària. Elabora i aprova el reglament propi i el seu pressupost i fixa l'estatut del personal que en depèn. L'aprovació i reforma del reglament correspon al ple de la Cambra i requereix el vot favorable de la majoria absoluta dels diputats en una votació final sobre la totalitat.

Per mitjà de les TIC'S i d'altres fórmules de participació directa, el Parlament resta obert a les iniciatives ciutadanes en els temes que estableixi el reglament. El Parlament pot rebre peticions individuals i col·lectives que han de ser tramitades d'acord amb el que estableix el reglament.

1. Preveure a l'Estatut la figura de l'Estatut Interior com a norma bàsica institucional. Aquesta llei, que serà aprovada per majoria reforçada, desenvoluparà, entre d'altres aspectes, el règim de les institucions de la Generalitat, les relacions entre elles, la durada dels mandats, el règim

d'incompatibilitats, els procediments de responsabilitat política i els mecanismes de participació ciutadana i local.

2. Regular la iniciativa legislativa exercida pels òrgans polítics representatius de la organització supramunicipal de Catalunya i per iniciativa legislativa popular, sempre que aquesta sigui subscripta per un mínim del 10% del cens electoral, mitjançant signatures acreditades en els termes que estableixi la legislació vigent.
3. Incorporar a rang estatutari, les lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut. Són lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut, entre d'altres, les que regulen el contingut essencial de les matèries relatives a la llengua, l'organització territorial, les institucions d'autogovern, el règim local, la seguretat, l'ensenyament, els mitjans de comunicació social i el règim electoral.
Aquestes lleis han d'ésser aprovades, en tots els casos, en una votació final sobre el conjunt del text per majoria absoluta i només poden ésser modificades o derogades pel mateix quòrum i procediment.
4. Es preveurà la figura dels decrets llei com a normes provisionals, amb valor i força de llei, que podran ser dictats pel govern en cas d'una necessitat urgent i extraordinària. En cap cas aquestes normes no podran regular les matèries relatives al desenvolupament bàsic de l'Estatut.
Els decrets llei han d'ésser convalidats pel Parlament dins el termini dels trenta dies següents a la seva promulgació. Durant aquest termini, el Parlament els pot tramitar com a projectes de llei pel procediment d'urgència.
5. Garantir estatutàriament que el Parlament disposa de la capacitat per optar entre diferents polítiques reguladores dins del marc de les normes bàsiques estatutals.
6. Preveure la possibilitat de sotmetre a consulta de tots els ciutadans de Catalunya les decisions polítiques de transcendència especial. La consulta serà convocada pel President de la Generalitat, autoritzat prèviament pel Parlament de Catalunya.
7. Regular els supòsits de dissolució del Parlament: expiració del mandat, dissolució anticipada pel president de la Generalitat o no elecció de cap candidat a la presidència de la Generalitat transcorreguts dos mesos des de la primera votació d'investidura.
8. Preveure l'obligació de comparèixer davant del Parlament dels ciutadans i de totes les autoritats que actuen a Catalunya.

- **El President de la Generalitat**

El President de la Generalitat és el President de Catalunya i constitueix la més alta representació de la Generalitat i del seu Govern, i exerceix la representació de l'Estat a Catalunya, així com de Catalunya a l'exterior. És elegit pel Parlament entre un dels seus membres, i és el cap de l'Executiu, el qual dirigeix i coordina.

1. Preveure que l'acte reial de nomenament del president de la Generalitat sigui refrendat pel President del Parlament de Catalunya.
2. Incorporar les normes principals del procediment d'investidura del President, tenint present que requerirà per a ser investit amb el vot favorable de la majoria absoluta dels diputats en una primera votació, o bé amb la simple en una segona votació 48 hores després, tramitant propostes

successives si el candidat no hagués obtingut la majoria necessària. Fins a dos mesos des de la primera votació d'investidura, moment en que es dissoldria el Parlament i es convocarien noves eleccions.

3. Preveure les causes del seu cessament: per renovació del Parlament a conseqüència de les eleccions, per aprovació d'una moció de censura, denegació d'una qüestió de confiança, dimissió o defunció. El govern cessant continuarà en funcions, fins a la presa de possessió del nou govern.
4. Com a cap de l'Executiu, incloure entre les seves funcions la facultat de sol·licitar al Govern de l'Estat la declaració dels estats d'alarma, excepció o setge i, prèvia la delegació corresponent, assumir la condició d'autoritat governativa, quan els supòsits que justifiquin la declaració d'aquests estats afectin exclusivament el territori de Catalunya, i la funció d'assumir la màxima autoritat en matèria de protecció civil en el supòsit d'emergències que es produeixin a Catalunya, tret, si es vol, de les emergències bèl·liques o nuclears.

• **El Govern de la Generalitat**

El Consell Executiu de la Generalitat és el Govern de Catalunya i és integrat pel President, el conseller en Cap, en el seu cas, i els consellers. Els seus membres són nomenats i cessats pel President de la Generalitat.

1. Correspon al Govern de Catalunya, com a òrgan col·legiat, l'exercici de les principals funcions executives i administratives, així com l'exercici de la potestat reglamentària.
2. El Consell Executiu respon políticament davant del Parlament de Catalunya de forma solidària, sens perjudici de la responsabilitat directa de cada conseller per la seva gestió.
3. Regular els mecanismes d'exigència de responsabilitat política del Govern: moció de censura i la qüestió de confiança, així com els instruments d'impuls de l'acció política i de govern.
4. L'Administració de la Generalitat amb personalitat jurídica única exerceix la potestat d'autoorganització mitjançant els òrgans i dins els límits establerts per la Constitució el present Estatut i per la resta de l'ordenament jurídic, i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, coordinació, lleialtat institucional, transparència, i confiança legítima, amb ple sotmetiment a la llei i al dret.

• **El Poder Judicial**

Catalunya té institucions pròpies en les branques legislativa i executiva i, per contra, comparteix el poder judicial amb la resta de l'Estat. Aquest model, però, no ha d'impedir la seva adaptació a les característiques específiques del país i ha de permetre la participació de la Generalitat en una matèria tant rellevant per a l'ordenació social i de les relacions interpersonals com és aquesta.

1. Correspon al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), com a òrgan suprem de l'organització judicial de Catalunya, esdevenir l'última instància en la qual s'han d'esgotar totes les instàncies processals de totes les jurisdiccions, tant les actuals com les noves que es puguin crear (mercantil). Davant del Tribunal Suprem només ha de restar un recurs d'unificació de doctrina quan la del TSJC sigui diferent de la de la resta de l'Estat i referent al dret estatal.

2. Així mateix, li correspon la resolució dels conflictes de competència i jurisdicció entre les autoritats judicials de Catalunya.
3. Correspon al president del TSJC ser nomenat pel rei a proposta de l'òrgan de govern del poder judicial a Catalunya. Correspon al president de la Generalitat ordenar la publicació del nomenament en el DOGC.
4. Correspon al president del TSJC ser la primera autoritat judicial a Catalunya i representar el poder judicial i l'òrgan de govern corresponent. Correspon al Parlament i l'òrgan de govern del poder judicial a Catalunya participar en el seu nomenament.
5. Catalunya serà demarcació territorial als efectes de la descentralització de Consell General del Poder Judicial. Correspon al Parlament de Catalunya l'elecció territorial dels vocals al Consell General del Poder Judicial de la demarcació territorial de Catalunya.
6. El Consell territorial serà integrat pel President del TSJC, que el presidirà, i pels vocals territorials escollits pel Parlament. Correspon a aquest Consell territorial les següents funcions: les funcions inspectores de jutjats i tribunals, les disciplinàries, les de nomenament de jutges i magistrats, les de règim interior, les de nomenament de jutges i magistrats interins, de substituïts i de reforç, les de formació i l'informe relatiu a temes propis de Catalunya.
7. Correspon a la Generalitat formar part de l'òrgan competent de la selecció de jutges, magistrats i fiscals. La convocatòria dels concursos i oposicions per cobrir les places vacants a Catalunya és farà a instància de la Generalitat. Per a l'accés a l'exercici de les esmentades funcions, cal que acreditin el coneixement suficient del català.
8. Correspon al Parlament de Catalunya aprovar les demarcacions judicials a Catalunya.
9. Correspon al Govern de la Generalitat aprovar les modificacions de la planta judicial i també crear o reclassificar jutjats, seccions de les audiències i adscripcions de fiscalies.
10. Catalunya ha de tenir un fiscal superior. Atribuir el seu nomenament al fiscal general de l'Estat a proposta de la Generalitat. Corresponen a aquest fiscal superior, entre d'altres, les competències següents: cooperar amb la Generalitat en l'exercici de les funcions que li són pròpies, exercir el comandament de la fiscalia del TSJC i de la fiscalia de l'audiència seu del TSJ, tenir la representació del Ministeri Fiscal a Catalunya, coordinar els fiscals en cap de les audiències, nomenar fiscals substituïts i totes aquelles funcions que li encomanin les lleis.
11. Atribuir a la Generalitat les competències plenes relatives a l'administració de l'Administració de Justícia, ja que és l'única Administració competent a Catalunya, juntament amb l'òrgan de govern del poder judicial. Així li corresponen, entre d'altres funcions, l'organització dels jutjats i tribunals.
12. Correspon a la Generalitat exercir, amb caràcter exclusiu, les facultats executives del Govern central per a l'aplicació a Catalunya de les lleis orgàniques i processals de l'Estat en la matèria.
13. Crear una comissió mixta Generalitat–poder judicial a Catalunya, a la qual correspon la coordinació de tots aquells temes que els afecten, referits al funcionament i l'organització dels jutjats i tribunals i l'oficina corresponent.
14. Correspon a la Generalitat regular la justícia municipal i el nomenament dels jutges i funcionaris corresponents.

- **Els poders locals**

L'organització territorial del país, així com la determinació dels nivells polítics i administratius que l'integren, és una capacitat inherent a l'exercici de l'autogovern de les institucions catalanes.

Aquesta organització, en tot cas, ha de respondre als principis de descentralització, subsidiarietat, autonomia local, proximitat, eficàcia i participació dels ciutadans en els afers públics.

En relació amb l'Organització territorial local:

1. Considerar els municipis i les comarques com a ens locals bàsics de Catalunya i com a elements integrants de l'estructura territorial de la Generalitat de Catalunya. Així mateix, eliminar l'actual referència estatutària a la divisió provincial.
2. Substituir les diputacions provincials pels Consells comarcals o altres entitats locals supramunicipals (regions o vegueries).
3. Reconèixer la competència exclusiva de la Generalitat per crear, modificar o suprimir entitats supramunicipals i demarcacions territorials, amb especial atenció a les realitats metropolitanes.
4. Reconèixer la competència de la Generalitat per establir i regular els règims especials municipals.
5. Preveure a l'Estatut una llei especial per a la ciutat de Barcelona, d'acord amb la seva condició de capital de Catalunya.
6. Reforçar a l'Estatut el reconeixement específic de les institucions de la Val d'Aran.

En relació amb el règim local:

1. Reconèixer i definir l'autonomia local com a dret d'ordenar i gestionar una part important dels assumptes públics sota la responsabilitat dels propis ens locals. Determinar a l'Estatut les competències bàsiques dels municipis.
2. Incorporar i desenvolupar a l'Estatut els principis bàsics de la Carta Europea de l'autonomia local:
  - a) Principi de subsidiarietat com a criteri d'atribució de competències i de descentralització
  - b) Potestat d'autorganització en el marc de les previsions generals de la llei
  - c) Inexistència de controls o tuteles d'oportunitat i admissió de controls de legalitat només de forma excepcional i d'acord amb la llei
  - d) Dret d'audiència i participació en la planificació territorial i sectorial de la Generalitat
  - e) Principi de suficiència financera i d'autonomia de despesa
  - f) Dret de consulta prèvia en el cas de modificació dels límits territorials de l'ens locals
  - g) Accés al Consell Consultiu per a la defensa de l'autonomia local
3. Reconèixer la competència legislativa de la Generalitat sobre tots els àmbits que integren el règim local (organització, funcionament, competències, règim electoral, mitjans personals i patrimonials, hisenda, etc.).
4. Aplicar el principi intracomunitari per tal que la Generalitat es constitueixi com a interlocutora exclusiva en les relacions amb els ens locals de Catalunya.
5. Atribuir a la Generalitat la competència per establir els criteris de distribució del fons de cooperació estatal d'acord amb les especificitats de l'organització territorial i del règim local de Catalunya, garantint el principi d'autonomia local.

- **Altres Institucions**

Consell Consultiu

1. Regular a l'Estatut la composició d'aquest organisme, la forma d'elecció dels seus membres i els principis bàsics del seu estatut personal.
2. Reconèixer l'autonomia orgànica i funcional d'aquesta institució estatutària.
3. Definir a l'Estatut les seves funcions i la legitimació per sol·licitar la seva intervenció.

Síndic de Greuges

1. Definir estatutàriament les funcions del Síndic de Greuges respecte de les administracions de Catalunya.
2. Establir regles bàsiques per a la designació del Síndic de Greuges i els principis bàsics de l'estatut del seu titular i de la relació amb el Parlament.
3. Considerar el Síndic de Greuges com a organisme mitjançant el qual s'han d'exercir les funcions del Defensor del Poble a Catalunya.

Sindicatura de Comptes

1. Definir estatutàriament les seves funcions respecte de les administracions a Catalunya. Regular a l'Estatut la composició de la Sindicatura de Comptes, les regles bàsiques de l'estatut dels seus membres i la seva relació amb el Parlament.
2. Considerar la Sindicatura de Comptes com a organisme mitjançant el qual es compleix a Catalunya la funció fiscalitzadora del Tribunal de Comptes.

Consell de l'Audiovisual de Catalunya

1. Preveure aquest organisme a l'Estatut amb la funció de vetllar per l'adequació dels continguts audiovisuals als principis de la Constitució, l'Estatut i el marc legal corresponent.

- **Participació ciutadana i regulació de les consultes populars**

1. Reconèixer a la Generalitat la competència per regular i convocar les consultes populars en l'àmbit de Catalunya.
2. Atribuir a la Generalitat la competència per regular i, en el seu cas, autoritzar les consultes populars d'àmbit local.
3. Els ciutadans de Catalunya en les seves relacions amb les administracions públiques gaudeixen del dret a ésser informats. Una llei del Parlament regularà les funcions d'informació administrativa i d'atenció al ciutadà, diferenciant els tipus d'informació en funció del contingut i els destinataris a fi i efecte de facilitar-los el ple exercici dels seus drets.
4. Els ciutadans de Catalunya en les seves relacions amb les administracions públiques gaudeixen del dret a participar en els assumptes que els afectin. A aquest efecte una llei del Parlament regularà les formes i òrgans de participació ciutadana en el procediment d'elaboració de les disposicions administratives que els afectin.

2.8 De la projecció exterior de Catalunya i la participació europea

Catalunya al llarg de la seva història sempre ha mantingut una posició oberta a l'exterior i Europa ha estat el marc geogràfic natural de les seves relacions d'intercanvi cultural i econòmic.

La seva condició de nació amb identitat i autogovern propis en una món cada cop més interrelacionat converteix en una necessitat la capacitat del nostre país de projectar-se en l'àmbit exterior. Tot i que les competències en matèria de relacions internacionals són de titularitat estatal, aquest fet no ha de constituir un impediment per a Catalunya a l'hora de decidir en les qüestions i interessos que afecten al nostre poble. Sense aquesta participació internacional no serà possible assolir de manera efectiva i completa els objectius que aquest Estatut es fixa com a model de país.

Propostes

1. Correspon a la Generalitat, en l'exercici de les competències que li són pròpies i quan així ho requereixi el correcte desenvolupament d'aquestes, tenir la capacitat de poder-les dur a terme en la dimensió exterior i, per tant, mantenir relacions exteriors i executar actuacions fora del territori de l'Estat.
2. Així mateix, garantir la participació de la Generalitat en la política europea de l'Estat quan afecti el contingut de les competències que li són pròpies. Especialment, correspon a la Generalitat formar part de les delegacions de l'Estat al Consell de Ministres de la Unió Europea i, si escau, presidir la delegació.
3. Correspon a la Generalitat poder participar de manera directa en les institucions de la Unió Europea mitjançant les institucions o òrgans específics corresponents que puguin crear-se en relació amb la representació de les regions d'Europa o les nacions històriques sense estat.
4. L'Estatut ha de possibilitar, en la mesura que ho permeti la normativa comunitària, l'accés de Catalunya al Tribunal Europeu de Justícia per tal de poder disposar d'un instrument de garantia jurídica de les seves competències. Així mateix, es possibilitarà la participació de la Generalitat en l'òrgan no jurisdiccional que es creï en el si de les institucions europees per supervisar l'aplicació del principi de subsidiarietat.
5. Catalunya ha de ser circumscripció única en l'àmbit de les eleccions europees.
6. La Generalitat ha de poder participar en aquelles organitzacions internacionals que treballin en àmbits en els quals hi té competències o interès específic, en especial a la UNESCO, i a les altres que tinguin per objecte la cultura i la llengua. Així mateix, li correspon de tenir presència autònoma en les institucions i òrgans creats per a la participació d'ens subestats.
7. Correspon a la Generalitat el desenvolupament normatiu de les directives comunitàries en l'àmbit de les seves competències exclusives i de desenvolupament legislatiu, en aquest darrer cas sense necessitat de prèvia transposició estatal.
8. Correspon a la Generalitat l'aplicació i l'execució de les normes de dret comunitari i dels tractats internacionals en allò que afectin les matèries atribuïdes a la seva competència.

9. Garantir la intervenció de la Generalitat en l'elaboració de tractats internacionals mitjançant mecanismes de participació quan aquests afectin a les seves competències i en el cas de competències exclusives caldrà el corresponent informe vinculant.
10. Reconèixer a la Generalitat la facultat d'iniciativa davant de l'Estat per a l'elaboració i conclusió de tractats internacionals, en assumptes del seu interès, amb capacitat de negociació en el marc de la comissió bilateral.
11. Correspon a la Generalitat poder obrir delegacions a l'exterior per a l'exercici de les competències i funcions que són responsabilitat d'aquesta. Correspon a l'Estat garantir al personal i a les oficines de les esmentades delegacions un tractament anàleg al de la funció diplomàtica (seguint, per exemple, el model d'altres estats en relació amb les oficines regionals).
12. Correspon a la Generalitat tenir la capacitat d'establir acords de cooperació i col·laboració en l'àmbit competencial propi, en especial pel que fa a la cooperació transfronterera i interregional i amb una atenció específica a l'entorn mediterrani. Podrà també signar tractats internacionals en àmbits de la seva competències, previ consentiment de l'Estat.
13. Correspon a la Generalitat tenir competències per desenvolupar de manera autònoma programes de cooperació al desenvolupament.

2.9 De la llengua i la cultura

La identitat de Catalunya com a realitat nacional resideix en gran part en la llengua i la cultura catalanes. És un dels patrimonis més valuosos del nostre país que cal preservar per a les properes generacions i projectar vers el futur amb plena vitalitat d'ús i creativitat.

El poble de Catalunya ve construint, d'ençà fa més de mil anys, la seva personalitat pròpia mitjançant la llengua i la cultura i així volem que continuï essent.

La Catalunya del segle XXI ha de poder viure, expressar-se i relacionar-se amb plena normalitat en llengua catalana.

Els poders públics de Catalunya, amb la Generalitat al capdavant, han de vetllar per la conservació i promoció de la llengua i cultura del nostre país en totes les seves manifestacions, des de les més tradicionals a les més modernes.

Propostes

• Llengua

1. El català és la llengua pròpia de Catalunya.
2. El català és l'idioma oficial de Catalunya, així com també ho és el castellà, oficial a tot l'Estat espanyol.
3. Tots els catalans tenen el deure de conèixer les dues llengües oficials i el dret d'usar-les indistintament d'acord amb la Llei i no poden al·legar-ne desconeixement amb validesa jurídica.
4. El català, com a llengua pròpia, és la llengua d'ús preferent de les institucions públiques de Catalunya i dels serveis que prestin. També ho és dels mitjans de comunicació institucionals i d'aquells subjectes al règim de concessió per part de les administracions catalanes.

5. Tots els ciutadans i les ciutadanes tenen el dret a utilitzar el català i a ser atesos en qualsevol de les llengües oficials en les seves relacions amb totes les administracions públiques i l'Administració de Justícia. En aquest darrer sentit, cal establir el principi del deure de coneixement d'ambdues llengües oficials per l'exercici de les funcions públiques a Catalunya.
6. Els ciutadans i ciutadanes tenen també el dret a ser atesos en qualsevol de les dues llengües oficials en tots aquells serveis i prestacions que s'adrecin al públic.
7. Reconèixer explícitament la competència exclusiva de la Generalitat per regular l'ús del català a Catalunya, per tal de promoure'l en tots els àmbits en què es requereixi amb la finalitat de fer efectiu el seu caràcter de llengua pròpia.
8. Garantir l'ús normal del català en l'activitat de l'administració pública estatal, l'Administració de Justícia, el Notariat i els Registres Públics.
9. Incorporar el principi de promoció del català per part dels mitjans audiovisuals, públics i privats, dependents de l'Estat o subjectes a la seva concessió incloent mesures obligatòries de programació descentralitzada en llengua catalana.
10. Incorporar el reconeixement i respecte a la unitat de la llengua catalana.
11. Incorporar el català en tots els documents administratius d'identificació personal que emet l'Estat, com ara el passaport, el llibre de família, la targeta de residència o el permís de treball, i en general a tots els documents públics atorgats a Catalunya.
12. Establir que la retolació, la senyalització, la publicitat i les comunicacions al públic, orals, escrites o virtuals, en territori català es fan almenys en català.
13. Reconèixer la validesa de la utilització exclusiva del català per a la informació general a la ciutadania en l'àmbit públic i privat i que les dades que figuren en l'etiquetatge i en l'embalatge i les instruccions d'ús dels productes fabricats a Catalunya que es distribueixen en el seu àmbit territorial han de constar almenys en català.
14. Establir el compromís de l'Estat per tal que el català pugui ser utilitzat en les relacions amb els òrgans i institucions constitucionals (Les Corts Generals, Tribunal Constitucional, Govern, Defensor del Poble, entre d'altres).
15. Establir el compromís de l'Estat d'obtenir el reconeixement de l'oficialitat del català a la Unió Europea i donar suport a la projecció exterior de la llengua i la cultura catalana, que correspon a la Generalitat, en col·laboració amb les institucions de govern dels altres territoris de parla catalana.
16. Protegir i fomentar l'aranès com a llengua també oficial a l'Aran.

- **Cultura**

1. Reforçar la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de cultura. Aquest fet comporta que a Catalunya, totes les inversions, representacions institucionals i equipaments estatals s'han d'adscriure o traspasar a la Generalitat.
2. Atribuir a la Generalitat la competència exclusiva, legislativa, reglamentària i d'execució, en matèria de protecció, salvaguarda i promoció del patrimoni cultural, fins i tot quan es tracta de circulació de béns culturals a l'interior de la Unió Europea, reservant a l'Estat la protecció contra l'exportació i l'espoli fora de la Unió.

3. Atribuir a la Generalitat la titularitat de les biblioteques i dels arxius provincials i dels seus fons, així com la regulació del dipòsit legal i l'assignació de l'ISBN i de l'ISSN, d'acord amb la normativa internacional.
4. Atribuir a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de cinematografia, arts escèniques i espectacles de tota mena, així com en matèria de llibre, premsa i publicacions en qualsevol suport.
5. Atribuir a la Generalitat l'execució en exclusiva de la legislació de propietat intel·lectual, inclosa l'organització del registre. La Generalitat ha de poder participar en les organitzacions internacionals de defensa de la propietat intel·lectual.
6. Correspon a la Generalitat la titularitat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, el qual serà regit per un patronat presidit honoríficament pel Rei, amb participació de les comunitats autònomes que varen formar part de la Corona d'Aragó.
7. Reconèixer la facultat de la Generalitat de participar en els organismes internacionals i comunitaris que tenen per finalitat el desenvolupament de la cultura i en especial a la UNESCO.
8. La Generalitat podrà impulsar les mesures que siguin necessàries per facilitar la comunicació i l'intercanvi cultural amb les comunitats autònomes i altres territoris que tenen vincles històrics, lingüístics i culturals amb Catalunya. Aquesta col·laboració es podrà concretar mitjançant organismes comuns o participatius i en el foment d'entitats privades amb finalitats coincidents (Institut Ramon Llull, Institut d'Estudis Catalans, entre d'altres).
9. Reconèixer, en una disposició addicional, que els documents catalans incautats per l'Estat a partir de 1938 pertanyen als seus propietaris i han de ser retornats a Catalunya.

2.10 De l'educació

El progrés i benestar de Catalunya es fonamenta i s'ha de fonamentar en bona mesura en el pilar de l'educació. L'educació en totes les seves manifestacions –educació infantil, escolarització obligatòria, universitat, formació professional, formació continuada– és un dret de tots i cadascun dels ciutadans i ciutadanes i ha de ser d'accés universal.

En l'escenari del segle XXI, la creació i transmissió del coneixement seran el factor clau de la riquesa i fins i tot de la subsistència dels pobles i les nacions. El nostre país aspira a estar en la primera línia i és conscient que això només és possible amb totes les eines de govern que facilitin l'articulació d'un sistema educatiu i de recerca mixt –públic i privat– de qualitat que formi en coneixements i valors a la nostra ciutadania. Aprendre i aprendre a aprendre és un repte indispensable al llarg de tota la vida.

Propostes

1. Tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya tenen el dret a l'educació, al coneixement i l'accés al servei públic d'ensenyament en les seves diverses modalitats.
2. Atribuir el caràcter exclusiu a la competència en matèria d'ensenyament. Així, correspon a la Generalitat la plena potestat legislativa i d'execució en aquesta matèria.
Això comporta: La plena ordenació, programació i l'execució de l'ensenyament no universitari (centres, estructures, estudis i activitats). La competència d'expedir els títols. L'avaluació i garantia

de qualitat. La inspecció educativa. El foment i la garantia de la igualtat a l'estudi (beques, crèdits i en les etapes no gratuïtes). Les competències sobre el professorat. La coordinació en matèria educativa.

3. Crear un títol competencial específic per a les universitats que inclogui la competència legislativa i executiva en tots els seus àmbits i el reconeixement de l'autonomia universitària.
Això comporta: La plena ordenació, programació i l'execució en matèria d'universitats (centres, estructures, estudis i activitats). L'homologació dels plans d'estudis. L'adopció de les mesures necessàries (normatives i executives) per a l'harmonització dels títols a l'espai europeu d'educació superior. L'avaluació i la inspecció del sistema universitari de Catalunya. El foment i la garantia de la igualtat a l'estudi universitari (accés, beques, crèdits). La regulació del personal docent i investigador funcionari i contractat. La coordinació de les universitats del sistema universitari de Catalunya. El finançament de les universitats, que inclogui la plena disponibilitat i execució dels fons estatals en matèria d'universitats.
4. Traspasar els funcionaris docents universitaris de l'Estat a les universitats catalanes, amb la corresponent dotació econòmica.
5. La regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació dels títols acadèmics i professionals, dins del marc que estableixi una llei de l'article 150.1 de la constitució.
6. Correspon a la Generalitat l'ordenació, planificació, desenvolupament i execució en R+D+I (per tant, la capacitat de legislar, desenvolupar reglamentàriament i executar sobre política de recerca, centres, personal investigador, accions de recerca, innovació, desenvolupament i transferència de tecnologia), així com l'avaluació, la garantia de qualitat, la transferència de resultats i la difusió. Aquesta atribució implica el finançament de la recerca amb càrrec als pressupostos de l'Estat, transferint les dotacions corresponents a la Generalitat.
7. La Generalitat coordina els centres de recerca de Catalunya. Els centres de titularitat estatal han d'estar, com a mínim, codirigits des de Catalunya.
8. Garantir la presència i la capacitat de decisió de la Generalitat a Europa en R+D+I, i l'obligació de l'Estat de comptar amb la Generalitat en tot allò que per la Constitució li ha quedat reservat, i que suposin obligacions econòmiques, normatives o d'execució per a la Generalitat en matèria de R+D+I.

2.11 De la salut, les polítiques socials i la família

Catalunya és una nació que es reconeix com a social i adopta el model d'estat del benestar. La qualitat de vida de les persones i el seu benestar són el principal objectiu del seu projecte com a país. I en aquest sentit la sanitat i l'atenció i assistència social constitueixen un àmbit prioritari de l'acció pública, alhora que es configuren com a veritables drets de contingut social.

La Generalitat ha de garantir l'accés universal a un sistema amb capacitat de resposta a les necessitats socials, de qualitat i d'atenció personalitzada així com el dret dels ciutadans i ciutadanes a disposar de tota la informació rellevant per a l'exercici del dret essencial a la vida i a la salut.

El suport social a les persones i famílies així com l'atenció als col·lectius més desafavorits són també objecte de l'atenció preferent dels poders públics.

Propostes

• Sanitat

1. Tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya tenen dret a la sanitat pública, que es regirà pels principis d'atenció personalitzada i d'accés a tota la informació rellevant per a l'exercici del dret fonamental a la salut.
2. Establir el reforçament de la competència legislativa de la Generalitat en matèria de sanitat, tot reduint la intervenció legislativa estatal a les condicions bàsiques relatives als drets i prestacions sanitàries. En aquest marc, correspon a la Generalitat l'elaboració de la legislació sanitària de Catalunya i totes les facultats d'execució en la matèria.
3. Garantir els mecanismes de participació de la Generalitat en l'adopció de decisions de política sanitària d'àmbit estatal.
4. Dotar al títol relatiu a higiene de major contingut en el sentit de precisar els seus àmbits d'actuació i subratllar d'aquesta manera l'existència de l'esmentada competència exclusiva.
5. Preveure com a títol específic la sanitat alimentària, incloent les corresponents potestats legislatives i executives de la Generalitat en la matèria, entre les quals s'ha de fer constar la capacitat de crear un registre de productes propi.
6. Establir els mecanismes per a que la Generalitat pugui intervenir en l'àmbit de la sanitat exterior, per tal de garantir l'eficàcia de les polítiques sanitàries pròpies.
7. Correspon a la Generalitat la planificació, l'acreditació de places i la formació de postgrau dels especialistes en ciències de la salut a Catalunya.

• Seguretat Social

1. Correspon a la Generalitat la competència de la gestió, la direcció i el control, del règim econòmic de Seguretat Social a Catalunya. Aquestes funcions inclouran, en relació a empreses i treballadors autònoms, en tot cas: la gestió total de l'afiliació d'empreses, altes i baixes de treballadors, la recaptació de quotes, el reconeixement i pagament de prestacions, entre d'altres.
2. Reforçar les actuals competències en matèria d'ordenació farmacèutica, tot incloent també la regulació de les oficines de farmàcia.
3. Correspon a la Generalitat l'autorització dels centres d'elaboració de productes i el registre de medicaments.
4. Correspon a la Generalitat participar en l'elaboració de les polítiques de seguretat social, en el marc de la comissió bilateral Estat-Generalitat.
5. Integrar en el patrimoni de la Generalitat els béns de la seguretat social a Catalunya.
6. Correspon a la Generalitat la inspecció i el control de la gestió economico-financera de les Mútues d'accidents de treball i malalties professionals.

• Assistència, atenció social i família

1. L'Estatut garantirà la necessària protecció de la família, com estructura bàsica de les relacions afectives interpersonals i factor de cohesió de la societat. A tal efecte, reconeixerà el necessari foment i suport a les famílies, la conciliació de la vida laboral i familiar, mesures de suport per atendre a les càrregues familiars i per potenciar el paper dinàmic de la família com a factor de benestar i de desenvolupament personal i col·lectiu.
2. L'Estatut concretarà, en el marc del model català d'Estat del benestar, els nivells d'atenció social de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya per afavorir la integració i la promoció de les persones en àmbits relatius a pensions, ajuts familiars, ajudes a les persones amb dependència o ajudes a les persones que pateixen algun tipus de discapacitat. Així mateix, es garantirà el dret a rebre una renda mínima d'inserció de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya que, atenent les seves circumstàncies econòmiques i socials, ho necessitin.
3. Correspon a la Generalitat la competència plena i exclusiva sobre assistència social i suport a la família. Incloure de manera expressa i en el marc d'aquesta competència: la seguretat social no contributiva, la protecció social i econòmica de la família, la política de prevenció, assistència, promoció i integració dels disminuïts físics, psíquics i sensorials, la política d'atenció a les persones dependents i la política de protecció i tutela dels infants desemparats.
4. Correspon a la Generalitat la gestió de tots els programes i fons amb finalitats d'assistència social.
5. Reconèixer a la Generalitat la competència per establir prestacions pròpies amb finalitats d'assistència social.

2.12 Del treball

L'ocupació i l'accés al món del treball conformen un dels drets fonamentals més importants de les persones i una de les principals prioritats socials de tot govern. Catalunya, com a país avançat i amb una economia dinàmica, ha de disposar d'una població preparada i competitiva professionalment alhora que titular d'amplis drets socials i laborals.

Les polítiques de treball, en el si d'un marc propi de regulació i de relacions laborals, han de garantir la igualtat d'oportunitats, l'accés al mercat de treball de tots els sectors de la població, la prevenció de la salut i la seguretat laboral, la formació continuada dels treballadors i treballadores i unes condicions dignes als llocs de treball, com a premisses del tot indispensables per assolir l'estat del benestar que té per objectiu la plena ocupació.

Propostes

1. Correspon a la Generalitat disposar de la competència necessària en l'àmbit laboral per tal d'adaptar la legislació laboral a la realitat econòmica, industrial i social de Catalunya en el si d'un marc propi de relacions laborals.
2. Atribuir a la Generalitat la capacitat per regular el personal laboral de les administracions públiques de Catalunya, d'acord amb les especificitats derivades de la seva relació de servei.
3. Correspon a la Generalitat l'exercici de les facultats executives en matèria laboral, que inclouran en tot cas les matèries següents: les relacions laborals, la inspecció, l'aplicació del règim sancionador,

la gestió de les prestacions i subsidis d'atur i del fons de garantia salarial, la formació professional ocupacional, les mutualitats de previsió social, la seguretat i salut en el treball i les mútues d'accidents de treball.

4. Reforçar la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de cooperatives, que s'ha de projectar sobre tots els àmbits del seu règim jurídic i fiscal.
5. Correspon a la Generalitat establir el calendari laboral a Catalunya.

2.13 De la seguretat

La seguretat és un dels pilars bàsics sobre el qual es fonamenta el benestar d'una societat. La tranquil·litat i la convivència són requisits indispensables per al lliure exercici dels drets i les llibertats individuals així com per al progrés social i econòmic del país.

Catalunya ha de poder garantir de manera efectiva i plena la seguretat de tots els seus ciutadans i ciutadanes i llurs béns i per això cal que compti amb un sistema únic i integral de seguretat pública capaç de donar resposta als requeriments i demandes socials en la matèria.

La Generalitat, com a màxima autoritat en seguretat de Catalunya, ha de tenir capacitat per desenvolupar veritables polítiques públiques sobretot de caràcter preventiu i multisectorial que coadjuvin a l'assoliment d'una societat lliure, justa i cohesionada.

Propostes

• Seguretat pública

1. Correspon al Govern de la Generalitat la màxima autoritat i l'exercici de la totalitat de les competències executives en matèria de seguretat pública –policia, protecció civil i emergències, seguretat privada- i trànsit, així com el disseny i l'execució de les polítiques públiques relacionades amb aquest àmbit, llevat d'aquelles de naturalesa extra i supracomunitària reservades a l'Administració de l'Estat.
2. Atribuir a la Generalitat la capacitat legislativa i normativa en les matèries relacionades amb la seguretat pública i el trànsit quan l'àmbit d'afectació de la norma sigui el territori de Catalunya. Correspon a la Generalitat participar en la normativa de competència estatal quan afecti aquests àmbits, l'execució dels quals correspon a les institucions catalanes.
3. Atribuir a la Generalitat la coordinació, en règim exclusiu, de les polítiques locals de seguretat dels municipis i dels seus respectius serveis i cossos policials.
4. Atribuir a la Generalitat, en tot cas, la possibilitat de poder participar en l'exercici de les competències extra i supracomunitàries de titularitat estatal que afectin a Catalunya, ja sigui mitjançant l'execució delegada d'aquestes o a través de la informació i intervenció en el desenvolupament de les mateixes.
5. Correspon a la Junta de Seguretat de Catalunya ser l'òrgan superior bilateral de coordinació en matèria de seguretat pública entre la Generalitat de Catalunya i l'Estat. La Junta de Seguretat de Catalunya està integrada per un nombre igual de representants per ambdues parts. La presidència correspondrà a la Generalitat.

6. La Policia de Catalunya comprèn els cossos policials del conjunt de les institucions pròpies de Catalunya amb competències en aquesta matèria: la Generalitat i els ajuntaments, sens perjudici de llur dependència, estructura orgànica, funcions, principis bàsics d'actuació, mecanismes de coordinació i estatuts que es determinaran per llei.
7. La Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra té com a àmbit d'actuació el conjunt del territori de Catalunya i exerceix totes les funcions policials pròpies d'un cos de policia general i integral, en els àmbits de la seguretat ciutadana i l'ordre públic, la policia administrativa, la policia judicial i la investigació criminal, incloses les diverses formes de crim organitzat i el control i la regulació del trànsit.
8. Garantir, així mateix, l'accés a la informació i la participació de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra en les institucions d'àmbit estatal, europeu i internacional.
9. Suprimir la clàusula d'intervenció extraordinària dels cossos i forces de seguretat de l'Estat en substitució de la Policia de la Generalitat que preveu l'article 14 de l'Estatut.
10. Atribuir a la Generalitat, com a màxima autoritat en matèria de seguretat pública de Catalunya, i en aquells casos d'emergència declarada d'interès nacional, la direcció, la coordinació i l'execució de les actuacions que s'hagin de dur a terme en l'àmbit territorial de Catalunya.
11. Atribuir a la Generalitat competències en matèria de regulació de prevenció de la violència en espectacles esportius.

2.14 Del territori i el medi ambient

El model de Catalunya com a país s'ha de basar en els principis d'equilibri territorial, sostenibilitat i respecte al medi ambient. Catalunya existeix en la mesura que engloba una rica diversitat de municipis i comarques amb idiosincràcies pròpies, que comparteixen una història, una cultura i una voluntat de projecte de futur col·lectiu.

Catalunya s'ha de projectar cap al futur des de la cohesió territorial i social i amb un creixement i progrés sostenible que permetin llegar a les futures generacions un país habitable.

Propostes:

- **Ordenació del territori, urbanisme i habitatge**

1. Reforçar l'exclusivitat competencial en matèria d'ordenació, planificació i urbanisme, garantint la regulació integral d'aquestes matèries per part de la Generalitat.
2. Establir el principi d'adequació de les actuacions que realitzi l'administració de l'Estat a l'ordenació territorial i urbanística establerta a Catalunya.
3. Reforçar la competència exclusiva en matèria d'habitatge de la Generalitat mitjançant la gestió a Catalunya dels recursos econòmics de l'Estat per aquest concepte.

- **Medi ambient**

1. En el marc de reconeixement dels drets medioambientals de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya, l'Estatut establirà un reconeixement legal dels paisatges com a components essencials de l'entorn de la gent, expressió de la diversitat del seu patrimoni cultural i natural compartit i fonament de la seva identitat.
2. Reconèixer la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de medi ambient, incloent entre d'altres els àmbits següents: recursos naturals, activitats extractives, espais naturals protegits, residus i abocaments de qualsevol tipus, contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica i impacte ambiental.
3. Desenvolupar i aplicar per part de la Generalitat les polítiques comunitàries mediambientals.
4. Estendre la competència de la Generalitat a les mesures de protecció supraterritorial, mitjançant acord amb les administracions corresponents.
5. Correspon a la Generalitat tenir plena capacitat de gestió integral dels recursos naturals de Catalunya, en especial pel que fa als recursos hídrics i l'abastament d'aigua al conjunt del territori promovent, si cal, transvasaments transfronterers.

2.15 De les infraestructures

La construcció de Catalunya com a nació ha vingut determinada històricament per la capacitat de connectar-se i relacionar-se amb d'altres pobles i civilitzacions.

L'horitzó dels nous temps assenyala la necessitat de disposar d'una xarxa desenvolupada de comunicacions de transport de béns i persones i de telecomunicacions que ens permeti seguir sent una zona estratègica en l'arc mediterrani del sud d'Europa.

Cal foragitar qualsevol tendència perifèrica i consolidar el caràcter de centralitat de Catalunya. Per això, la Generalitat ha de tenir els instruments per impulsar i executar polítiques d'infraestructures que assegurin la vertebració i cohesió territorial interna del país i la competitivitat i el dinamisme, a nivell estatal i internacional, de l'economia i la societat catalanes.

Propostes

1. Reconèixer a l'Estatut la competència exclusiva de la Generalitat sobre els ports, aeroports i heliports de Catalunya.
2. Atribuir a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de carreteres a Catalunya.
3. Atribuir a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de ferrocarrils i transports terrestres que transcorrin íntegrament en el si del territori de Catalunya, com els serveis de rodalies i regionals gestionats per RENFE. Així mateix, ha de correspondre a la Generalitat la gestió de totes les infraestructures i serveis de transport de titularitat estatal a Catalunya.
4. Garantir la participació de la Generalitat en el sistema de regulació i gestió de les xarxes transeuropees.
5. Reforçar la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de transports marítims, fluvials i per cable dins del territori de Catalunya.

6. Atribuir a la Generalitat les competències d'ordenació, gestió, policia i tutela del domini públic marítim terrestre a Catalunya.
7. Atribuir a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'obres públiques en el territori de Catalunya.
8. Sotmetre la decisió de l'Estat de declarar obres o infraestructures d'interès general a Catalunya a l'acord de la comissió bilateral Estat - Generalitat.
9. Correspon també a la Generalitat la gestió de totes les infraestructures de l'Estat que hagin estat declarades d'interès general.

2.16 De l'ordenació de l'economia

Catalunya té la ferma voluntat de continuar essent una societat emprenedora i dinàmica, capaç de generar riquesa i progrés, des de la contribució dels diversos sectors econòmics i productius, per al conjunt de la seva població i arreu del territori.

Per assolir aquest objectiu, alhora que per assegurar la continuïtat d'uns serveis públics de qualitat i abast universal, cal garantir que la Generalitat pugui dur a terme polítiques actives de promoció i ordenació de l'economia.

La promoció i ordenació de l'economia catalana té en la Unió Europea un marc fonamental de referència. En un context cada cop més internacionalitzat no únicament és necessària l'actuació a nivell de Catalunya sinó que resulta del tot necessari poder participar en el procés de presa de decisions estatals i europees.

Els poders públics en col·laboració amb el sector privat i la societat civil han de coadjuvar a l'assoliment d'una economia flexible, competitiva i innovadora que estigui en disposició de fer front als reptes de futur i, al mateix temps, pugui generar valor social.

Propostes

- **Ordenació, promoció i execució econòmica general a Catalunya**

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva sobre l'ordenació i promoció de l'activitat econòmica a Catalunya.
2. Correspon a la Generalitat el desenvolupament i gestió de la planificació general de l'activitat econòmica. Aquesta competència inclou:
  - el desplegament dels plans estatals a Catalunya
  - la participació en la planificació estatal
  - actuar com a administració ordinària en la gestió dels plans, incloent els fons i recursos d'origen estatal destinats al foment de l'activitat econòmica
3. La Generalitat pot establir una planificació de l'activitat econòmica a Catalunya, en el marc de les directrius establertes per a la planificació general.

- **Sectors d'activitat**

Agricultura i ramaderia

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'agricultura. Aquesta competència inclourà també:
  - El traspàs d'aquelles funcions d'execució que manté l'Administració General de l'Estat a Catalunya
  - La capacitat d'intervenció de la Generalitat en els òrgans tècnics i de decisió de l'Estat, en el sí de la Unió Europea i internacionals, així com en les decisions estatals de territorialització de fons, quotes i drets de producció
  - L'assumpció, dins de l'àmbit de l'agricultura i la ramaderia, de les actuacions relacionades amb la sanitat alimentària i mediambiental que l'afecten. Això inclourà, entre d'altres, el traspàs de les funcions del SEPRONA a la Generalitat

Pesca

1. Correspon a la Generalitat, amb caràcter exclusiu, les competències en matèria de pesca en aigües interiors, cria i recollida de mariscs, aquicultura, la caça i pesca fluvial i lacustre. Aquesta competència inclou en tot cas:
  - La capacitat de regular tant el sector pesquer com l'activitat de pesca
  - La capacitat d'execució i desenvolupament legislatiu de normes comunitàries en matèria de pesca
  - La capacitat d'intervenció en l'activitat de pesca en aigües exteriors
  - La capacitat d'intervenció de la Generalitat en els òrgans tècnics i de decisió de l'Estat en aquesta matèria, en el sí de la Unió Europea i internacionals
  - La participació de la Generalitat en la delimitació de les aigües interiors
  - La gestió exclusiva per part de la Generalitat de les línies d'ajuts econòmics, d'acord amb la política comunitària de pesca i els seus instruments (polítiques d'estructures i de comercialització)

Indústria

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'indústria, sense cap mena de restricció per raó de la seva finalitat.
2. Correspon a la Generalitat la competència per desenvolupar i executar els plans estatals de sectors industrials, així com dels plans de reindustrialització. La Generalitat ha de poder participar en l'elaboració d'aquests plans estatals.
3. Correspon a la Generalitat la competència executiva en matèria de propietat industrial, abastant, les capacitats d'autorització, d'inscripció en els registres i de vigilància del compliment dels requisits, en el marc de la normativa general i comunitària.
4. Corresponen a la Generalitat les competències executives en matèria de metrologia.

Energia

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva sobre instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia en l'àmbit de Catalunya. Aquesta competència inclou en tot cas la capacitat

d'establir mesures de vigilància i control, opcions organitzatives, règim sancionador, mesures addicionals de seguretat i el comerç de l'energia.

2. Correspon a la Generalitat les funcions executives en relació a les instal·lacions energètiques existents a Catalunya.
3. La Generalitat participarà en els òrgans generals reguladors, de planificació, d'autorització i control del mercat energètic, especialment en la Comissió Nacional de l'Energia i la Comissió del Sistema Elèctric Nacional.

Defensa de la competència

1. Correspon a la Generalitat la competència d'execució de la legislació sobre defensa de la competència. El Tribunal Català de Defensa de la Competència serà el responsable de l'aplicació de la legislació i tindrà garantida la seva participació en els organismes internacionals relacionats amb la matèria.
2. La Generalitat ha de tenir capacitat normativa per adequar la normativa general de defensa de la competència a les característiques específiques del mercat català.

Comerç i consum

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de comerç interior i defensa del consumidor i de l'usuari que inclou, en tot cas, la regulació dels horaris comercials, els equipaments comercials i el règim de vendes especials.
2. La Generalitat podrà crear i regular organismes amb funcions arbitrals en matèria de consum.

Turisme

1. Per a la plena efectivitat de la competència exclusiva en matèria de turisme correspon a la Generalitat:
  - La Gestió dels denominats Paradors Nacionals a Catalunya.
  - La regulació i gestió de totes línies d'ajut i promoció del turisme de procedència estatal.
  - La promoció exterior del turisme.

• Sistema econòmic financer

1. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de caixes d'estalvis i institucions de crèdit públic. Aquesta competència inclou, en tot cas, la regulació dels aspectes organitzatius.
2. Correspon a la Generalitat la competència exclusiva sobre l'ordenació del crèdit, banca i assegurances. Aquesta competència només quedarà limitada pels principis bàsics estatals i inclou, en tot cas, l'autorització de la creació de les entitats de crèdit i asseguradores, així com, la inspecció i el règim disciplinari. Aquesta competència comprèn la supervisió i control de les participacions significatives.
3. Correspon a la Generalitat la competència per regular la protecció dels clients i usuaris de les entitats de crèdit i asseguradores.
4. Correspon a la Generalitat la competència per crear, ordenar i supervisar els mercats de negociació de valors i centres de contractació de mercaderies, tinguin o no la consideració de mercats oficials.
5. Les institucions de crèdit públic català tindran el mateix regim jurídic que les corresponents de l'Estat.

6. La Generalitat tindrà garantida la seva representació en el Banc d'Espanya i la Comissió Nacional de Valors. També participará en els comitès de treball estatals per a l'estudi o proposta de la normativa europea.

- **Joc, loteries i apostes**

Per a la plena efectivitat de la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de jocs i apostes:

1. Correspon a la Generalitat ser l'administració única per a l'autorització, l'explotació i la gestió de totes les loteries, jocs i apostes d'àmbit territorial català.
2. Corresponen a la Generalitat, en el marc del sistema de finançament, els rendiments procedents de les loteries d'àmbit estatal, de les apostes esportives benèfiques de l'Estat i de totes les loteries, jocs i apostes que, a través de qualsevol mitjà, es desenvolupin a Catalunya.
3. D'acord amb la competència exclusiva de la Generalitat, la implantació o modificació de loteries, jocs i apostes d'àmbit estatal a Catalunya requerirà l'acord previ de la Generalitat.

- **Estadística**

1. Les actuacions que hagi de dur a terme l'Administració general de l'Estat, amb finalitat estadística, en l'àmbit de Catalunya, es faran mitjançant l'organisme estadístic de la Generalitat.

2.17 De l'Administració de Justícia

El model de país que aspira assolir aquest Estatut rau en bona part en la construcció d'una societat justa, basada en els principis de l'Estat de dret, que equipari de manera efectiva a tots els ciutadans i ciutadanes en drets i llibertats, així com en la tutela judicial d'aquests per part dels jutges i tribunals.

Això només és possible si es compta amb una administració de justícia àgil, pròxima i receptiva a la sensibilitat social.

Propostes

1. Atribuir a la Generalitat competències plenes, legislatives, reglamentàries i executives en matèria de personal al servei de l'Administració de Justícia, excepte jutges magistrats i fiscals. Tot i així, en el cas de jutges, magistrats i fiscals, correspon a la Generalitat participar en la respectiva comissió de selecció. En tot cas, correspon a Catalunya ser la seu, com a mínim, d'un tribunal d'oposicions i de la formació de l'esmentat personal.
2. Integar a la Funció Pública de la Generalitat els diversos cossos de personal al servei de l'Administració de Justícia, inclosos els secretaris judicials, com a cossos autonòmics de caràcter específic al servei de l'Administració de Justícia.
3. Els jutges, magistrats, secretaris i altres funcionaris dels jutjats i tribunals han de conèixer i utilitzar qualsevol de les llengües oficials de Catalunya en totes les actuacions judicials. Les actuacions judicials s'han de tramitar en la llengua oficial sol·licitada per les parts. Si aquestes discrepen pel que fa a la llengua, tramitar el procediment en català, sens perjudici de preservar el dret de la part que al·legui indefensió a ser assabentada o notificada en la llengua oficial que utilitzi, sense que

aquesta al·legació pugui comportar, en cap cas, la paralització del procés. Atribuir plena validesa i eficàcia a les actuacions judicials realitzades i els documents presentats en català, sense la necessitat de traducció al castellà.

4. Reforçar l'ús del català en les inscripcions i anotacions al Registre Civil, així en l'emissió de certificats.
5. Correspon a la Generalitat la competència executiva i la gestió del Registre civil a Catalunya, inclosos els mitjans humans i materials.
6. En el marc de la comissió bilateral la Generalitat participarà en l'elaboració i reforma de les lleis penals i processals quan puguin incidir sobre els serveis penitenciaris.
7. Ampliar la capacitat de la Generalitat en matèria penitenciària mitjançant el reconeixement de competències normatives.
8. Correspon a la Generalitat tenir les mateixes competències que té el Govern de l'Estat respecte a la concessió de l'indult.

2.18 Del dret civil

El dret civil català és una de les manifestacions més vives de la identitat i el patrimoni històric del nostre país. Catalunya, com a nació que aspira a exercir amb plenitud el seu autogovern, té i ha de tenir en el dret civil un instrument apte per regular i ordenar les relacions entre els seus ciutadans i ciutadanes.

Això té un reflex molt destacat en matèries tan rellevants com el dret de família, successions, associacions i fundacions, drets reals i contractes, entre d'altres.

El codi civil de Catalunya ha de poder ser una realitat dinàmica i canviant, que permeti el reconeixement i la conservació del nostre dret històric i, a la vegada, la seva renovació, innovació i adaptació a les noves situacions emergents.

Propostes generals

1. Atribuir a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de dret civil, llevat de les reserves competencials que específicament preveu la constitució. Aquesta competència ha de permetre l'elaboració d'un *Codi Civil de Catalunya* complet amb la capacitat de regular i innovar en els diferents àmbits de les relacions privades.
2. Incloure en el concepte de dret civil la competència exclusiva de la Generalitat sobre associacions i fundacions, suprimint l'actual limitació de l'article 9.24 a les de caràcter "docent, cultural, artístic, beneficoassistencial i similars", i incloent específicament la regulació del seu règim de declaració com entitats d'utilitat pública.

Propostes:

• Funció registral i notarial

1. Correspon a la Generalitat la competència executiva sobre els registres de la propietat i mercantil a Catalunya.

2. Reconèixer a la Generalitat competències sobre les funcions notarial i registral. En concret, assumir les facultats executives d'inspecció i potestat disciplinària i de convocatòria i resolució de les oposicions i concursos, de nomenament, així com de designació d'interins i substituïts.
3. Correspon a la Generalitat poder establir les demarcacions dels registres de la propietat, mercantils i de les notaries de manera coordinada amb l'Estat.

2.19 De la immigració

Un dels principals reptes de Catalunya en els propers decennis prové del fenomen de la immigració. La seva transcendència en la construcció de futur de la nostra societat la situen al capdavant de les prioritats de l'acció dels poders públics i del conjunt del país.

Les institucions de Catalunya han de tenir capacitat i eines, jurídiques i d'intervenció, per tal de desenvolupar polítiques socials actives d'acomodació i d'integració dels nousvinguts però també de control i adequació dels fluxos d'entrada al territori català, d'acord amb les circumstàncies de cada moment.

L'objectiu final és una societat plural però cohesionada que comparteixi els valors col·lectius essencials i en la qual els seus integrants, en igualtat de drets i deures, se'n sentin orgullosos de formar-ne part.

Propostes :

1. Atribuir a la Generalitat les competències executives en les matèries de treball dels estrangers (permisos de treball i informes laborals previstos a la legislació d'estrangeria), dins del títol d'execució de la legislació laboral de l'Estat.
2. Transferir les actuacions executives de l'Estat en matèria d'immigració a Catalunya (permisos de residència, règim sancionador).
3. Correspon a la Generalitat participar en les decisions normatives estatals, tant pel que fa a les propostes de reforma legal i reglamentària, com pel que fa a les regulacions de la Unió Europea i als projectes de convenis internacionals. A aquest efecte, s'ha de crear una comissió Estat-Generalitat per a la immigració, on consensuar els principis generals de les disposicions normatives en matèria d'immigració.
4. Sense perjudici de les competències estatals o de la Unió Europea en matèria de lliurament de visats i de vigilància i control de fronteres, correspon a la Generalitat establir els mecanismes i requisits per a la immigració a Catalunya de les persones estrangeres i determinar el nombre, l'origen i la capacitació professional, així com la seva destinació, d'acord amb la situació econòmica i social i amb les necessitats i potencialitats de treball i desenvolupament de les comarques on s'hagin d'integrar.
5. Correspon a la Generalitat seleccionar els nous immigrants al seu lloc d'origen (en alguns casos, pot tractar-se d'oficines que abastin més d'un país) i informar amb caràcter previ per al lliurament del visat, de forma vinculant.
6. Correspon a les institucions catalanes vetllar per la integració social, econòmica i cultural dels ciutadans estrangers. Atribuir a la Generalitat l'establiment de les mesures necessàries per fer

efectiva l'acollida dels nouvinguts, amb un especial èmfasi a les polítiques educatives, sanitàries, d'habitatge, de serveis socials...

7. Els nouvinguts que volen arrelar a Catalunya tenen el dret de trobar una societat d'acollida en la qual integrar-se i uns serveis públics i unes condicions laborals pròpies de tot ciutadà. Tenen el deure de complir els requeriments legals corresponents i de respectar i conèixer la llengua i els valors culturals de Catalunya i assumir els compromisos propis de tot ciutadà envers la societat catalana. En aquest sentit, les institucions catalanes promouran la integració lingüística dels immigrants, facilitant-los el coneixement i l'ús de la llengua catalana.
8. Correspon a la Generalitat la legislació en matèria de drets i deures dels immigrants davant de les institucions catalanes, d'acord amb el principi d'igualtat en l'aplicació de la llei.
9. Les institucions catalanes desenvoluparan una política activa de suport a les persones que resideixin a Catalunya per motius de refugi o asil, en el marc de la normativa estatal, europea i internacional.

2.20 De la comunicació i les noves tecnologies

El segle XXI és l'era de la societat del coneixement, la informació i les noves tecnologies. Catalunya, com sempre ha fet al llarg de la seva història, vol situar-se en l'avantguarda dels països més desenvolupats i és conscient que els reptes de les properes dècades rau en aquest camp.

Per això, tenir capacitat de govern en el sector de la informació i la comunicació és del tot indispensable: per garantir el progrés econòmic i social, per preservar i fomentar la llengua i la cultura pròpies, per facilitar l'accés universal dels ciutadans i les ciutadanes a la informació i el coneixement, i per projectar-se i ser presents en un món cada cop més global i interrelacionat.

Propostes

• Telecomunicacions i comunicació electrònica

1. Atribuir a la Generalitat la possibilitat de regular a Catalunya les telecomunicacions i, en general, les comunicacions electròniques, així com exercir les funcions de direcció, inspecció i control en aquest àmbit. En tot cas, exercir aquestes funcions d'acord amb les normes internacionals.
2. Atribuir a la Generalitat, dins del seu àmbit territorial, la titularitat dels dominis i espais públics existents en el sector de les telecomunicacions.
3. Sotmetre la utilització de qualsevol mitjà de comunicació dins l'àmbit territorial de Catalunya al principi de competència de la Generalitat.
4. Correspon a la Generalitat la intervenció en la regulació de la competència dins del sector de les telecomunicacions, en l'àmbit territorial de Catalunya.
5. Correspon a la Generalitat regular la signatura electrònica, la certificació electrònica i els altres sistemes d'identificació personal de caràcter tecnològic.
6. Atribuir a la Generalitat la possibilitat de participar en tots els organismes europeus i internacionals que desenvolupen funcions en matèria de telecomunicacions.

7. Correspon a la Generalitat impulsar, promoure i consolidar la societat de la informació en l'àmbit de les seves competències. Al mateix temps, li correspon facilitar l'accés dels ciutadans i ciutadanes a les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

- **Protecció de dades de caràcter personal**

1. Atribuir a la Generalitat la competència en matèria de protecció de dades de caràcter personal. Exercir a Catalunya, per mitjà de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les funcions que corresponen a l'Agència Estatal de Protecció de Dades.

- **Internet**

1. Atribuir a Catalunya la possibilitat de disposar d'un domini territorial d'Internet propi i específic.

2. Atribuir a la Generalitat la possibilitat de participar en els organismes de representació dels poders públics dins de les entitats internacionals que gestionen els dominis d'Internet.

- **Mitjans de comunicació social**

1. Atribuir a la Generalitat la capacitat de definir el règim jurídic del servei de ràdio i televisió a Catalunya. Aquesta competència ha d'incloure les facultats administratives corresponents (autoritzacions, concessions, supervisió), així com la possibilitat de configurar com a servei públic l'emissió de ràdio i televisió a Catalunya, mitjançant freqüències i canals de la seva titularitat. La Corporació Catalana de Ràdio i Televisió garanteix el servei públic i constitueix, al mateix temps, eina de normalització lingüística, instrument de cohesió social, motor de desenvolupament industrial en les tecnologies de la informació i instrument de difusió i producció cultural.

2. D'acord amb el principi anterior, establir un règim transitori per adaptar l'actual situació de servei públic estatal i, en el seu cas, les concessions existents, a les noves previsions de l'Estatut. Durant aquest règim transitori es garantirà en qualsevol cas que els mitjans estatals i els seus concessionaris apliquin les determinacions que estableixi la Generalitat en matèria d'obligacions de servei públic.

3. Atribuir a la Generalitat la competència per regular el domini públic radioelèctric i el seu ús per a la prestació del servei de ràdio i televisió a Catalunya.

4. Configurar el Consell de l'Audiovisual de Catalunya com a organisme independent en matèria d'audiovisual, encarregat especialment de vetllar perquè els continguts respectin els principis i valors constitucionals i, en el seu cas, les exigències del servei públic.

5. Correspon a la Generalitat participar, directament o a través de l'Estat, en els organismes europeus i internacionals que desenvolupin funcions relacionades amb la ràdio i la televisió, o que tinguin responsabilitats que incideixin sobre aquests serveis.

- **Correus**

1. Correspon a la Generalitat gestionar a Catalunya el servei postal universal i la potestat d'emetre segells.

2. Catalunya s'ha de configurar com un territori postal específic.

3. Atribuir a la Generalitat la possibilitat de participar en els organismes europeus i internacionals de comunicació postal dels quals formi part l'Estat.

2.21 De les administracions públiques

La Generalitat, com a institució representativa de l'autogovern de Catalunya, ha de tenir plena capacitat d'organitzar-se i d'establir el règim jurídic i els procediments de relació dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya amb les diferents administracions i institucions catalanes.

La capacitat d'incidir amb autonomia en la regulació o ordenació del sector públic en sentit ampli és del tot necessària per poder construir un model propi que s'adapti amb eficàcia i eficiència als requeriments de la societat catalana a la qual s'adreça el seu servei.

Catalunya necessita i aspira a seguir tenint uns serveis públics moderns, àgils i útils, que contribueixin, juntament amb la societat civil i el sector privat, al progrés econòmic i social del país i que en reforcin la identitat nacional.

Propostes

1. Organització administrativa:
Atribuir a la Generalitat de Catalunya competència exclusiva sobre l'organització de l'administració pròpia.
2. Règim jurídic i procediment administratiu:
  - a) Correspon a la Generalitat tenir competència exclusiva sobre el règim jurídic i el procediment administratiu, quedant limitades les bases estatals a l'establiment del sistema de recursos i accions contra els actes administratius com a garantia dels particulars.
  - b) Atribuir a la Generalitat la possibilitat d'establir recursos o mecanismes de resolució de conflictes addicionals als previstos per la normativa bàsica de l'Estat, àdhuc la possibilitat de substituir els recursos previstos en aquesta, per mecanismes de caràcter arbitral, sempre que s'asseguri el manteniment del nivell de garanties pel ciutadà que puguin recollir les normes objecte de la substitució.
  - c) Correspon a la Generalitat poder establir formules d'acabament dels procediments mitjançant l'acord entre l'administració i els interessats.
  - d) Establir, com a mandat, el deure de la Generalitat de promoure la tramitació dels procediments i la relació amb els ciutadans mitjançant les noves tecnologies de la informació i la comunicació, i l'obligació d'evitar la fractura digital derivada de l'ús d'aquestes tecnologies.
3. Funció pública:
Reconèixer a la Generalitat la competència exclusiva sobre el règim estatutari dels servidors públics que presten serveis en les institucions de la Generalitat, en els poders locals i en les universitats públiques de Catalunya, tot respectant els drets i les obligacions essencials que la legislació bàsica de l'Estat reconegui a favor d'aquests.
4. Expropiació forçosa:

Assenyalar expressament que la competència sobre expropiació forçosa inclou la definició i regulació de les causes d'expropiació, la configuració dels serveis o l'organització administrativa pròpia (jurat d'expropiació) i altres regulacions instrumentals de la institució.

5. Contractes i concessions:

Correspon a la Generalitat disposar de la competència per poder elaborar una legislació pròpia en matèria de contractes i concessions administratives.

6. Responsabilitat patrimonial:

Atribuir a la Generalitat l'establiment del procediment per exigir la responsabilitat patrimonial de les administracions de Catalunya i de les seves especialitats organitzatives.

7. Patrimoni:

Recollir expressament la competència exclusiva de la Generalitat sobre el seu patrimoni .

• **Col·legis professionals i altres corporacions**

1. Reconèixer a la Generalitat la capacitat de decidir la personalitat pública o privada dels col·legis professionals, les cambres de comerç, d'indústria i navegació i les cambres agràries.

2. Reforçar el caràcter exclusiu de la competència en matèria de col·legis professionals i exercici de professions titulades de forma que la Generalitat pugui establir un model propi de corporació pública que inclogui la capacitat per decidir sobre el caràcter obligatori o voluntari de l'adscripció, la fixació de les seves competències i el règim del dret de sufragi. Quant a les facultats organitzatives, incloure la capacitat de fixar l'àmbit territorial d'aquestes corporacions així com la de suprimir o reduir les funcions dels consells generals.

3. Concretar la competència exclusiva en matèria de professions titulades, de manera que es reconegui a la Generalitat la capacitat d'establir les seves condicions i requisits.

4. Preveure un mecanisme de participació de la Generalitat en decisions relatives a col·legis professionals d'àmbit supraautonòmic i en el control de legalitat dels seus estatuts.

5. Reconèixer a la Generalitat la competència en matèria de professions no titulades.

6. Reforçar la competència en matèria de cambres de comerç, d'indústria i navegació i cambres agràries, de manera que permeti establir un model propi de corporació pública que inclogui la capacitat de la Generalitat per decidir sobre el caràcter obligatori o voluntari de l'adscripció, per fixar les seves competències i el règim del dret de sufragi. Quant a les facultats organitzatives, permetre fixar el seu àmbit territorial i, específicament pel que fa a les cambres, incloure capacitat normativa en el recurs cameral.

7. Reconèixer expressament la competència en matèria de cambres agràries.

2.22 Del finançament

La viabilitat del projecte de futur de Catalunya com a país avançat i el grau de benestar dels seus ciutadans i ciutadanes depenen en gran part dels recursos econòmics dels quals es disposi.

La Generalitat de Catalunya ha de tenir plena autonomia financera per poder dur a terme de manera efectiva les competències i funcions que té atribuïdes.

La via per fer-ho possible és preveure els instruments necessaris a l'Estatut i complementar-lo amb un nou pacte fiscal, inspirat en el model de concert econòmic, entre la Generalitat i l'Estat. Aquest pacte fiscal ha de basar-se en els principis de responsabilitat fiscal plena, finançament global, plena capacitat en la gestió tributària, reconeixement de l'adequada capacitat normativa, solidaritat interterritorial, suficiència dels ens locals, transparència i igualtat de tracte fiscal que l'Estat.

El sistema ha de garantir l'obtenció de recursos suficients, així com l'eliminació del dèficit fiscal històric, per tal d'assegurar als ciutadans i ciutadanes de Catalunya uns serveis i unes prestacions equiparables a la dels països més desenvolupats d'Europa.

Propostes

1. Correspon a la Generalitat la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels impostos estatals a Catalunya que tindran la consideració d'impostos cedits.
2. Correspon a la Generalitat disposar de potestats normativa sobre els impostos estatals cedits, respectant l'estructura general impositiva de l'Estat.
3. Atribuir a la Generalitat plena capacitat per crear i regular els seus propis tributs.
4. Una comissió mixta Estat-Generalitat exercirà les funcions següents:
  - a) Determinar la quota de retorn a l'Estat sobre els rendiments dels impostos cedits recaptats a Catalunya en concepte d'aportació per finançar les despeses estatals a Catalunya i com a contribució al principi de solidaritat interterritorial.
  - b) Establir els mecanismes de col·laboració administrativa entre l'Estat i la Generalitat en funció de les característiques o la naturalesa dels tributs cedits.
  - c) Determinar les fórmules de compensació en el cas de supressió o modificació dels impostos cedits per decisió legislativa estatal o comunitària.
  - d) Determinar el percentatge de participació de Catalunya en la distribució dels fons estructurals europeus.
5. Correspon a la Generalitat tenir autonomia de despesa per poder aplicar lliurement els seus recursos d'acord amb les directrius polítiques i socials que determinin les seves institucions d'autogovern.
6. Reconèixer la singularitat del règim econòmic i fiscal de Catalunya que restarà vinculat exclusivament al marc establert a l'Estatut.
7. Correspon a la Generalitat la competència a nivell de desenvolupament normatiu i d'execució de la gestió del cadastre a Catalunya.
8. Incloure al finançament local, en el marc del model de finançament de Catalunya, la participació en els impostos estatals cedits i els propis de la Generalitat.
9. Reconèixer la igualtat de tractament fiscal de la Generalitat i els ens i organismes que en depenen en relació amb el règim previst per a l'Estat.
10. Crear l'agència tributària de Catalunya com a administració única encarregada de la gestió, liquidació i inspecció dels impostos recaptats a Catalunya. Constituir, en el si de l'agència, els òrgans econòmicoadministratius amb la missió de resoldre totes les reclamacions contra els actes tributaris.

11. Integrar en el règim de finançament de Catalunya els fons que l'Estat adreci a programes de promoció i foment que afectin a àmbits de competència de l'Estat.
12. Concretar a l'Estatut els organismes econòmics, les institucions financeres i les empreses públiques de l'Estat, en les quals correspon a la Generalitat tenir els seus propis representants, així com també les fórmules en què aquesta representació s'ha de materialitzar (Comissió Nacional del Mercat de Valors, Comissió del Mercat de Telecomunicacions, Comissió Nacional del Sistema Elèctric, entre d'altres).